

IV. évfolyam

2006. 1. szám

Megjelenik

kéthavonta

345 Ft

HIT-MAGYARSÁG-ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN

**Nemzet és
kultúra**

Pálinkás József

Veres András

Vitéz Laki Károly

Harangozó Teri

„Szeretetre
szomjasan...”

Eperjes Károly hitvallása

**Népművészeti paradicsom
Mátyásföldön**

**Személyes imáimba mindenkit
belefoglalom**

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBN!

VERITAS-LAKÁSOK 2006-BAN

**KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN ÉS A XIII. KERÜLETBEN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL! 300.000 - 380.000,- Ft/m² áron**

Szugló u. 93-95.

Budapest XIV. kerület Kövér Lajos tér 32/b.	41, 75, 84, 93 m²
tervezett átadási határidő: 2007. 01. 15.	
Szugló u. 93-95.	43, 53, 68, 70, 75, 90 m²
tervezett átadási határidő: 2006. február	
Ilosvai u. 7-9.	36, 45, 55, 67 m²
tervezett átadási határidő: 2006. 03. 31.	
Paskál u. 16.	37, 67, 80, 110 m²
tervezett átadási határidő: 2006. 12. 31.	
Kalocsai u. 51.	35 m²-es lakás
azonnal beköltözhető!	
Lőcsei u. 20/b.	36 m²-es iroda
azonnal beköltözhető!	
Ilka u. 9.	69 m²-es
azonnal beköltözhető használt lakás	
Budapest XIII. kerület Rokolya u. 22.	32, 37, 43, 48, 57 m²
tervezett átadási határidő: 2006. 09. 30.	

Rokolya u. 22.

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30, mobil:06-20-9-345-935

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!

BETEGÁPOLÁST,
lelkészi, egészségügyi stb.
referenciákkal képzett kollé-
ganőink vállalnak kedvező
óradíjakkal (igényre ház-
vezetéssel, bentlakással,
részmunkaidőben is).

MICIMACKÓ **JOBBANSEGÍTŐK**

06-20-311-2363
06-1-413-1536

Ügyintézésünk díjmentes.

Otthon a hazában
„Keresztény felelősséggel
a nemzetért”
ORSZÁGJÁRÓ KÖRŰT

2006. január 25 - március 24. PROGRAM

Január 27. KECSKEMÉT (közösség)	Március 10. ZALAEGRSZEG (vidékfejlesztés, mezőgaz- daság)
Február 3. BÉKÉS (foglalkozáspolitiká)	Március 17. SZEKSZÁRD (vidékfejlesztés, mezőgaz- daság)
Február 17. SZEGED (egészségügy)	Március 24. BUDAPEST (záró nagygyűlés)
Február 24. NYÍREGYHÁZA (szociálpolitika, lakhatás)	

Március 3. SOPRON
(EU, gazdaság)

A részvétel ingyenes! Minden
érdeklődőt szeretettel várunk!
Információ: www.keesz.hu

**A Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos
Ház lelkigyakorlatai 2006**

2006. február 24-26.: Szent Ignác-i lelkigyakorlat.

2006. március 3-5.: „Az élet gyöngyei” –hatékony
segítség az Istenben való élet elmélyítésére– lelki-
gyakorlat felnőttek számára, akik az elmúlt 5 évben
keresztelkedtek, elsőládoztak vagy bérnálóztak.

2006. március 3-5.: „Uram, taníts minket imádkozni!”

2006. március 24-26.: „Szeretett bűnösök vagyunk”
Miért nehéz a gyónás? – Bocsássunk meg és kér-
jünk bocsánatot.

2006. március 26-31.: „Nem csak kenyérről él
az ember” – 5 napos csendes, böjtös nagyböjti
felkészülés.

2006. március 31-április 2.: „Kapj észbel!” –
Nagyböjti lelkigyakorlat

Jelentkezés: Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház
2100 Gödöllő— Máriaesnyő, Kapucinusok tere 3.
Tel: 28/420-176, 28/510-740, fax: 28/510-742,
E-mail: matersal@invitel.hu

Kedves olvasóink!

Honlapunkon – www.szentkereszt.hu – elindítottuk a Keresztjeink nevű fotóalbumot, ahol a Kárpát-medence keresztjeit szeretnénk bemutatni egy-két fotóval pár sor erejéig. Ehhez kérnénk az önök segítségét is, hogy az otthonuk közelében, az útjaik során és egyéb helyeken látott keresztjeiről küldjenek nekünk fotókat megjelölve a pontos helyet. Ezenkívül, ha szerepel rajta leírás, hogy ki, és mikor, milyen céllal készítette, készült, akkor azt is írják meg. A képeket és leírásokat kizárólag e-mailben: szentkereszt@szentkereszt.hu juttathatja el hozzánk. A meg nem rendelt, postai úton küldött képeket, leveleket nem áll módunkban visszaküldeni. Várjuk a szebbnél szebb fotóikat!

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
a Veritas Invest Rt. elnök-vezérigazgatója

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona
Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu
Főszerkesztő-helyettes:
Papp Nóra
Címlapfotó: **Kassay Róbert**
A szerkesztőség tagjai:
Bajcsy Lajos, Bayer Emil, Gréczi László,
Fajkus Mária, Frigyesy Ágnes, dr. Kis Boáz,
dr. Kovács János, Kovács Mária, Kubányi
Andrea, Németh Andrea, Pálffy Mária,
Rácz Kristóf László, Somogyi György,
Szilágyi Ferenc, dr. Udvarhelyi Olivér

A lapot kiadja:
Veritas Invest Rt.
1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984
e-mail: szentkereszt@veritas.hu
A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Előfizetésben terjeszti
a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága
1008. Budapest Orczy tér 1.
Előfizethető valamennyi postán,
kézbesítőknél,
e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu
faxon: 303-3440
További információ: 06 80/444-444

Külföldi előfizetés:
Hírlapelőfizetési Irodában (HELIR)
1008. Budapest Orczy tér 1.
levélcím: HELIR 1900 Budapest
Fax: 303-34-40

Terjeszti:
HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.
2901 Komárom, Igmándi út. 1.

Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

A szeretetben élők mélyre látnak
A reménységben élők messze látnak
A hitben élők mindent másképpen látnak
Hitben járunk, nem látásban
(2Kor5,7)

Kedves Olvasó!

Sokat gondolkodtam azon, milyen bevezető gondolatokat írjak a magazin ez évi első számába. Imádkoztam, és ebből született meg a gondolat, hogy az imádságról szóljak. „Uram, taníts minket imádkozni.” – mondja Lukács evangélista. Mire jó a imádság? Az imádság által magát Istent ismerhetjük meg. Az imádság nem a körülöttünk levő dolgokra hat, hanem minket tesz képessé arra, hogy megváltoztassuk azokat, vagyis az ember belső beállítottságát formálja át. Imáinkban legtöbbször vagy panaszkodunk, vagy védekezünk, vagy igazoljuk magunkat, de nagyon keveset merünk kérni. Pedig „Kérjétek és adatik nektek” – mondja az Úr. (Mát. 7,7) Amíg elégedettek vagyunk magunkkal nem érezzük szükségét annak, hogy imáinkban Istentől kérjünk. A szenvedő ember sokkal hamarabb mer kérni Istentől, mint az önelégült. Az imádság lelkünk tápláléka, amelyre mindenkor szükségünk van. Nemcsak a testünket kell táplálni mindennap, hanem a lelkünket is. Fel sem tudjuk mérni, mit tehet az Isten általunk, ha Jézus Krisztussal élő imakapcsolatban vagyunk. Ezért bátran álljuk oda Isten elé kéréseinkkel, amikben a mi emberi bölcsességünk már nem tud megoldást találni. Az Ő irgalmából és kegyelméből képesek leszünk változtatni életünkön.

Szívélyes üdvözléssel:
Kuruczleky Ilona
főszerkesztő-lapalapító

Tartalom

Az angyalok.....4.old.
Nemzet és kultúra5-6.old.
Beszélgetés Veres András püspökkel.....7.old.
Népművészeti paradicsom Mátyásföldön.....8-11.old.
A református lelkészről.....11.old.
Krisztust követő.....12-14.old.
Névtelen hitvallók.....14.old.
Múzeumőrök vagy kertészek?.....15.old.

5-6. old.

7. old.

„Szeretetre szomjasan...”.....16-17.old.
Isten vezeti kezemet a festés közben18-19.old.
Poszter.....20-21.old.
A magyar honleány igaz mintaképe.....22.old.
Az erdélyi unitárius egyház története I.....23.old.
A görög katolikus liturgia 1.rész.....24.old.
Bazilikák története.....25.old.
Modern kori magyar vértanúra

emlékeztek a Felvidéken.....26.old.
Felvidéki imakilenced Alistálon.....27.old.
Refomátus hírek.....28-29.old.
Bemutatkozik a Vajdasági
Keresztény Ifjúság.....30-31.old.
Régiből valami nagyszerű újat.....32.old.

28-29. old.

36-37. old.

A Jeruzsálemi Szent Lázár
Katonai és Kórházi Lovagrend rövid
története.....33.old.
Szeretet.éhség.....34.old.
Szent Januáriusz vércsodája.....35.old.
A kis csodából lesz a nagy csoda!.....36-37.old.
Könyv- és filmajánló.....39.old.

A hittanórákon, test nélküli szellemi lényekként tanulunk az angyalokról. Az angyalokat Isten teremtette. Az angyalok egy része azonban, Lucifer vezetésével, ellene mondott Urának, fellázadt. Ezért Mihály arkangyal, a jó angyalok seregével, harcban kiutasította őket a mennyből. **Mihály** nevének jelentése: ki olyan, mint az Isten? Az Isten mellett maradt angyalok megerősödtek az alázatosság erényében, és részt vesznek a világ kormányzásában. A másik arkangyal, akit minden hívő meg tud nevezni, aki Szűz Máriának bejelentette a Szentlélek eljövetelét, **Gábiel**, aki Isten hírnöke. Gábiel jelenti Zakariásnak, fia, Keresztelő Szent János születését is. **Rafaél** arkangyal nevének jelentése: Isten gyógyít. Ők az Úr színe elé léphetnek. Ők persze nem úgy néznek ki, ahogyan az angyalok az édeskés karácsonyi képeslapokon. **Mihály** arkangyal a hit, alázat angyala, a szent kenetek őrzője, a haldoklók védőangyala, a mennyei seregek vezére. Izrael nemzet védőangyala maga Mihály arkangyal. Az arkangyal kifejezés azt jelenti: angyal fejedelem. Gábiel arkangyal a remény és béke angyala, Isten szolgáinak patrónusa, a papok közbenjárója. Rafaél arkangyal segítő a szükség idején, orvosok és utazók védőangyala.

Angyalokkal igen sokszor találkozunk a Bibliában. Az angyalok Jézus életének minden fontosabb eseményében részt vettek. Angyalok adják tudtul a pásztoroknak a Megváltó születését. Angyal van jelen a Getcemáni kertben való vérverejtkezésnél, angyal figyelmezteti a sírnál járó asszonyokat, hogy a feltámadt Krisztussal Galileában fognak találkozni. Jézus a világ végén angyalaival jön majd el ítélni az embereket. Erről tanít minket a konkolyról szóló példabeszédben is. De az Ószövetségben is találkozunk angyalokkal. Angyalok jelennek meg Ábrahám előtt, amikor fia születését megjövendölik, Lótót és családját angyal vezeti ki Szodomából. Noé előtt a bukott angyalok a földi lányokkal házasodtak. Kapcsolatukból óriások származtak. A zsidó asszonyok azért takarják el a hajukat fejkendővel, hogy ne hozzák izgalomba az

arkangyalok, – az őrangyalok, akik az emberek életét vigyázzák, – a fejedelemségek.

Az Isten melletti trónokon 24 vén ül, a Kolosszei levél trónoknak hívja őket, Dániel ítélőknek nevezi, bíráskodnak a világmindenség felett. Az őrangyal segítők minden szükségben, támaszunk, lelkiismeretünk figyelmeztetője, közbenjárók Isten trónja előtt, kísérelnek, tanácsadók, vigasztalók.

Szent Pál apostol azt írja levelében, hogy az angyalok, azoknak a szolgálatára van rendelve, akik az üdvösséget öröklők. Az angyali fejedelmeket Pál apostol az Efezusi levélben említi, csakúgy, mint az angyali erőket.

A muszlim vallás alapítója, Mohamed is találkozott Gábiel arkangyallal, Kr. u. 613-ban, egy látomásban. A Korán is említi az angyalokat mint Allah teremtményeit, akik azonban nem rendelkeznek szabad akarattal, és alacsonyabb rendűek az embereknél, mert meg kell hajolniuk Ádám előtt. A Korán a következő angyalokat említi név szerint: Malik – a Pokol őre, Ridván – a Mennysorság kapuinak őrzője, Iszráfil – a kürtöket fújja meg a Feltámadás Napján, Mikáel – a növényekkel és az esővel van megbízva, Dzsibril – közvetítette Allah szavát Mohamednek. Az iszlámban 7 ég létezik. Szent Pál apostol is szintekre bontja az eget, amikor látomását meséli el leveleiben.

Pufók puttók, vagy félelmetes szárnyas lények tehát az angyalok villogó karddal. 1215-ben a IV. Lateráni zsinaton határozták meg az egyházatyák az angyalok mibenlétét, vagyis-hogy szellemi lények, nincsen testük, ezért nem is tudnak fizikailag szenvedni az Istenért, úgy mint az emberek. Az ember felajánlhatja fájdalmait az Atyának, Jézus nevében. Az angyalok előtt zárva van az ember gondolatvilága, nem léphetnek oda be engedélyünk nélkül. Nem ismerhetik a mi jövőre vonatkozó terveinket. Az angyal héber és arám neve maleach. Jelentése ugyan az, mint a görög angeloszé: **hírnök**. Örökké léteznek, megsemmisíthetetlenek, intelligensek, vannak érzelmeik, akarataik, öntudatuk. Az angyal megjelenhet emberi testben. Az angyalok a Föld teremtése előtt már léteztek, nem szaporodnak. Az itt olvasottak nyilván csak töredékei az angyalokról való tudnivalóknak. Akik többet szeretnének tudni az angyalok felől, azok figyelmébe ajánlom Szent Ambrus és Aquinói Szent Tamás írásait.

A z angyalok

angyalokat. Ezékiel, Izajás, Dániel ószövetségi próféták is láttak angyalokat, mint János apostol a jelenések folyamán. A Bibliában 29 alkalommal olvashatunk angyali jelenésről. A gonosz angyalok rágalmazzák az embert és kísérik a rosszra, még Krisztust is megkísérelték, akadályozzák az igehirdetést, vádlók, félrevezetők, de Jézus legyőzte őket. Dániel próféta, fehér gyolcsvászonba öltözve látta az angyalt, teste a topáz drágakő színéhez hasonlított, karja és lába izzó, ragyogó volt, hangja vízvúgáshoz hasonlított. De emberi formát is ölthetnek, például amikor Szodomára hoznak ítéletet, egyszerű vándorként jelennek meg. A Jelenések könyve szerint a sátán az angyalok egyharmadát rántotta magával a bukásba.

Az angyaloknak 9 kara van a IV. századi Szent Cirill szerint: angyalok, arkangyalok, fejedelemségek, erősségek, hatalmasságok, uralmak, trónusok, kerubok, szeráfok. A 9 kar 3 rendbe tagozódik. Pseudo-Dionüszios, a görög filozófus szerint az első angyali rend szemléli az Istenet, ők az imádás angyalai, a középső rend az Isten trónja előtt álló angyalok, ők a gondviselésben segítenek, a harmadik angyali rend a világ kormányzását látja el. Krisztus megtestesülése óta az emberek és az angyalok egyenrangú társak.

Első rend: – a szeráfok, vagyis a szeretet szellemei, akik a Teremtőt színről színre látják; – a kerubok az Ige angyalai. Négy kerub alkot egy szellemi egységet, ezért négyarcúnak írja le őket a zsidó kabbala. Ismerjük még a trónállókat, az élet angyalait, akik ketten alkotnak egy szellemi egységet, ezért a zsidó kabbala kétarcúnak írja le őket. **A második rend:** – uraságok, akik a bölcsesség szellemi hírnökei, – főhatóságok vagy hatalmasságok, akik az emberi lélek testi formáját határozták meg. Ismerjük még az erősségeket. **A harmadik rendbe tartoznak:** – az

Fotó: Solyom László

Nemzet és kultúra

Nemzeti kultúra, és a nemzet kultúrája

Vajon milyen gondolatok és érzelmek indulnak el bennünk, ha ezeket a kifejezéseket halljuk? Olyan jó lenne valamilyen módon „látni”, ahogyan ezek az érzelmek és gondolatok formát öltenek az anyanyelv különleges anyagában!

Mit is jelent ma számunkra a nemzet és a kultúra?

E fogalmakra többféle meghatározás is létezik. Olyat azonban elszánt keresgélés után sem találtam, amely e két fogalmat egymástól függetlenül határozta volna meg. Talán azért, mert nem is lehet.

A nemzet nyelvi, történelmi, lelki és kulturális sorsközösség: „közös emlék a múltból és közös szándék, akarat, terv a jövőre. A nemzet a család után az emberiség legfontosabb közösségi alakulata, és az marad a belátható jövőben is. Kialakulásában alapvető szerepet játszott a kultúra: az azonos kultúrát hordozó közösségekből lettek a nemzetek.

A nemzetfejlődés modern útja ugyanakkor elválaszthatatlan a demokráciától. Egy demokratikus rendszerben az egyént semmi nem kényszerítheti, hogy érzelmi-
leg azonosuljon a nemzetével, kivéve a közös kultúra iránt érzett megbecsülés és szeretet.

Mi, magyarok is nemzetként vagyunk alakítói vagy elszenvedői történelmünknek. A magyarság – azaz a magukat magyarnak vallók közössége – több országban él, s így nem államnemzet, hanem kulturális nemzet. Ez különösen megnöveli a kultúra szerepét és felelősségét a nemzetudat átörökítésében és folyamatos újratereztésében az Európai Unió tagjaként is.

Nemrégiben egy Klebelsberg-idézzettel kezdtem egy előadást. Valaki akkor azt mondta: „túl kell már lépni ezen a klebelsbergi kultúrpolitikán, nem korszerű, ma új kihívásokra kell felelni”. Újra meg újra elgondolkodtatott ez a vélemény. Jómagam ugyanis sokszor fordulok cikkeihez, beszédeihez – nem elsősorban hangzatos

idézeteket keresvén –, hanem kultúrpolitikájának azért a pontról pontra átgondolt, egységes rendszeréért, amelybe álmaikat foglalta. Egy megbomlott gazdasági struktúrában, a társadalom teljes szellemi apátiája idején is képes volt arra, hogy madártávlatból szemlélődjék: nagyratörő célokat tűzött ki, ugyanakkor reálisan mérte fel a rendelkezésére álló eszközöket.

A kultúra fogalmát ma is többféleképpen közelíthetjük meg. A köztudatban kultúrán a műveltség területeinek összességét értjük. Rendszerint beleértjük a bölcselést, a művészetet – Magyarországon különösen az irodalmat –, a humán tudományokat. A szó maga a latin colo, colere, colui, cultus igéből ered, amelynek első jelentése: megművelni a földet.

Ahogy azonban e latin igének további jelentései is vannak – lakni valahol; gondolkodni valamiről; gondját viselni valaminek; nemesíteni, kiművelni valamit; ünnepet megtartani, vallásos szertartáson részt venni –, úgy egy szélesebb értelmezésben a kultúra magában foglalja a vallást, a nevelés és a közérkölcös normarendszerét is.

A kultúrának azonban lehetséges – sőt, úgy gondolom, szükséges – egy még tágabb értelmezése, amelyben helyet kap az oktatás, a tudományok, a természeti, társadalmi és az épített környezet, a társas

érintkezés szabályai, az egészségnevelés és a sport, az írott és az elektronikus sajtó. Az így értelmezett kultúra tehát egy nemzet teljes életét átfonja a mindennapi tevékenységtől az öntudat legelvonatibb megnyilatkozásáig, s ezáltal a nemzeti azonosság – a nemzeti identitás – „letéteményese.”

Nem csupán fizikus kényszer, hogy mindenáron definíciókból szeretnék kiindulni. A kultúra fogalmának pontos meghatározása ugyanis nem elméleti, hanem nagyon is gyakorlati kérdés. Egy hosszú távú kultúrpolitikát ugyanis csak világosan meghatározott, szilárd elvi, filozófia alapról kiindulva lehet kidolgozni és következetesen megvalósítani. Ezekből a fogalmakból ugyanis cselekvés következik, s feladatok.

Ezért nem mindegy, hogy a kultúrában csupán díszítésre – vagy szórakoztatásra – szolgáló elemek összességét látjuk, vagy annál többet, útbaigazítást az erényes és az emberhez méltó élet megéléséhez.

Nem mindegy, hogy felismerjük-e, hogy a kultúra – mai kifejezéssel – információ átadása öröklés és nevelés útján. Emlékezés. Egy (nemzeti) közösség evidenciáinak összessége.

Nem mindegy, hogy hisszük-e, hogy a kultúra alapjában véve a rendezettség, hiánya pedig a rendezetlenség szinonimája.

„Jöjj el, szabadság! Te szülsz nekem rendet!” – a kultúra egészére vonatkoztatható. A szabadság csak a renddel párosulva teljesedik ki, teremt biztonságot, mert különben öncélú szabadosság lesz belőle. A szabadosság, azaz a szabadsággal való visszaélés pedig mindent elbizonytalanít: felrúgja az emberi együttélés szabályait, rettegést, félelmet kelt.

A szabadság, a rend és a biztonság koordinátarendszerében ajánlatos minden, a kultúrával összefüggő kérdést is felvetni és megválaszolni. Így válik világossá az ember és közössége számára a felelős magatartás jelentősége.

A rend szellemi energiát igénylő folyamat, a rendezetlenségnek nincs szüksége éltető energiára. Helyzeti előnyben vannak tehát mindazok, akik a rendezetlenség

felé engednek szabad utat. Az öröklött kultúra – jelentős erőfeszítést igénylő – továbbörökítése nemcsak egy nemzet, hanem az egész emberiség érdeke is, egyben az egyik legnemesebb emberi törekvés. A kultúra, ahogyan a nemzet is, nem állapot, hanem feladat.

Egyetlen modernkori kultúra sem ringathatja magát abban az illúzióban, hogy ő halhatatlan. A fennmaradásnak feltételei vannak, többek között egy nemzet és kultúrájának vitalitása, erkölcsi ereje.

A magyar kultúrára ma az a történelmi feladat hárul, hogy megőrizze a nemzeti önazonosságot, a magyar identitást.

Ez a kultúra ma kétfelől érzelk szorongatottságot: itthon a manipulált befogadó közönség közönye, idegenben a nagy nyelvek nyomasztó fölénye szorongatja. Ebből kilépni, csak az alkotók és befogadók kölcsönös megbecsülésének javításával lehet: Ha az alkotók tisztelik azokat, akikhez szólni kívánnak, s a befogadók megbecsülik a kiemelkedő műveltséget, a tudást, a teremtő erőt.

Ahhoz, hogy ez a kölcsönös megbecsülés helyreálljon, az is kell, hogy a gazdasági és politikai hatalom a kultúra ügye mellé álljon. A világban sikeres vállalkozónak tudnia kell, hogy ő addig magyar vállalkozó, amíg van magyarság, egyébként egy porszemnyi szereplője a világ-gazdaságnak. S az sem árt, ha a politikus is tudja, hogy legfeljebb addig lehet megbecsült államférfi, amíg e nemzetet kultúrája fenntartja, utána csupán egy félreeső terület névtelen tisztviselője lesz.

Milyen konkrét teendők következnek mindezekből?

A kultúrpolitika legfontosabb feladata ma pedagógiai feladat. A kultúrpolitika legfontosabb helyszíne ma az iskola. Legsürgősebb feladatunk pedig helyreállítani az iskola nevelő, műveltségátadó, kultúra-közvetítő szerepét. E nélkül nincs kulturális megújulás. Az elmúlt két évben egyéni vagy csoportos formában a magyar kultúra képviselőinek sokaságával találkoztam. A legfontosabb teendők között szinte mindenki ezt említette. De a gazdasági szakemberek is az első helyen említik a nevelést és az oktatást.

A politikának ezért nyíltan állást kell foglalnia, hogy olcsóbb, vagy jobb minőségű közoktatást akar-e, s hogy a javulást az informatikai berendezésekre, a „fejlesztő” háttérintézményekre és a bürokratikus minőségbiztosítási rendszerekre költött milliárdoktól várja, vagy a pedagógusok tudásának és élethelyzetének javítására költ, és a pálya vonzerejét növeli.

Mert művelt, megbecsült, szilárd értékrendű pedagógusok nélkül kultúránk s vele a nemzetünk tovább sorvad.

A társadalom kulturális koherenciájának fenntartás szempontjából a nevelésben a közös műveltségi törzsanyag megállapítása elengedhetetlen. Ezt követeli meg egyébként az iskolarendszer átjárhatósága és az iskolai teljesítmények mérhetősége is. Az oktatáspolitikának vissza kell térnie ahhoz az egyszer már elfogadott kultúrpolitikai konszenzushoz, amelynek révén a kerettantervekben, a tankönyvekben és az iskolai gyakorlatban a műveltségi kánonhoz igazodó, az életkori sajátosságoknak megfelelő ismeretanyag, nyelvezet, metodika jelenhet meg.

Ehhez kapcsolódik a második feladat, a kulturális közmegegyezés megteremtése. A kultúra életében mindenki egyénileg, saját személyes meggyőződése, ízlése, céljai szerint vesz részt, de ahhoz, hogy abban részt vehessen, olyan különös közjavakban kell részesülnie (oktatás, műveltség), amelyek csakis közösen birtokolhatók, mert értelmüket csak a rájuk vonatkozó közmegegyezés szavatolhatja.

Mint ahogyan a törvények ismerete csak addig segít eligazodni a világban, amíg számíthatunk rá, hogy mások is betartják őket, mert követésüket az erkölcsi közmegegyezés megköveteli és jutalmazza. Egy táncmozdulat addig számít szépnek, egy szertartás tiszteletreméltónak, ameddig mások fel- és elismerik benne a táncmozdulatot, az áldozati cselekedetet.

Az igazságosság vagy méltányosság a kultúra terén nem azt kívánja tőlünk, hogy a szépre, a jóra és az igazság mibenlétére nézve minden egyéni választást a maga jogán egyenlőképpen tiszteletreméltónak ismerjünk el, hanem azt, hogy saját érintettségé mértékéig mindenki illetékes résztvevője lehessen a kulturális párbeszédnek, hozzáférhessen a műveltséghez. A műveltségeszmény lerombolása az egyéni szubkultúrák egyenértékűségére hivatkozva egyáltalán nem igazságos.

Egy nemzet életében az igazi eszményektől és értékektől való elfordulás jelenteli előbb a szellemi, majd a civilizáció áttételein keresztül a gyakorlati dekadenciát. Bármiféle politikai megerősödést szellemi megújíthatósággal, kulturális eszközökkel lehet bevezetni.

A harmadik legfontosabb feladatnak én az állami szerepvállalás tisztázását látom.

Az állam a kulturális feladatokat nem bízhatja teljes mértékben a piacra. Felelősséggel tartozik a nemzeti kulturális vagyoniért, s azért, hogy a polgárainak bol-

dogulását, az egyén szellemi tájékozódását és a köz javát szolgáló tudás gyarapodjék. A mindenkori kultúrpolitika nem tarthatja fenn magának az értékelés ki-váltóságát, de gondoskodnia kell az értékelés szakszerű és demokratikus mechanizmusairól. Nem az a feladata, hogy eldöntse, hanem hogy fenntartsa és egyensúlyban tartsa a kulturális párbeszédet, azaz nyitva tartsa a hagyomány értelméről, a szép, a jó és az igaz mibenlétéről folyó vitát.

Az államnak a kultúra egész területén egységessé és következetessé kell tennie a közpénzekből támogatott kulturális tevékenységekkel kapcsolatos finanszírozási és adópolitikáját: az alkotómunkát ne lehetetlenítse el a pályázatokból történő intézményfenntartás és az utófinanszírozás kényszere.

Ebben a bizalmatlanságra épülő világban nehéz feladat a kultúra és politika kívánatos viszonyának kijelölése. Úgy gondolom, hogy azok a társadalmak tekinthetők a legdemokratikusabbaknak, amelyek nemcsak a többpártrendszer, hanem az autonómia szellemével is azonosulni tudnak, támogatják a közösségek, szakmai érdekképviselői szervek autonóm működését. Az autonómia ugyanakkor a felelősség vállalásával, pontosabban átvállalásával is együtt kell hogy járjon.

Jelentős fordulat a politika és a kultúra viszonyában akkor történhet, ha elérjük azt az állapotot, amikor a kultúra és a politika azonos célokért küzd, de más eszközökkel. Ha a politika és a kultúra közös célja a köz szolgálata lesz, és a politika a közjóért, a kultúra pedig a közízlés ápolásáért, csiszolásáért, s ha kell, védelméért küzd, akkor érjük el a kívánatos viszonyt. A közízlés ugyanis a közjó egyik kifinomult formája. Olyan közös jelrendszer, közös „nyelv”, amely az emberi kapcsolatok durvulása ellen, a megértés és egyetértés érdekében fejt ki a hatását.

Ma Magyarországon a közízlés óriási támadásoknak van kitéve. Vannak, akik létét eleve tagadják. Mások jelentőségét igyekeznek kisebbiteni. A közízlés nem csupán esztétikai kategória, hanem nagyon fontos társadalomszervező erő is.

Klebelsberg felismerte és alkalmazta a kultúrpolitika társadalomszervező erejét. Az egyik életrajzírója a legnagyobb álmú kultuszminiszternek nevezte őt. Én a magam részéről szeretném, ha úgy tudnánk álmodni, mint ahogyan ő álmodott: nemzetről, kultúráról. És azt is szeretném, ha legalább annyit tudnánk tenni, amennyit ő tett. A nemzetért, a kultúránkért.

Beszélgetés Veres András püspökkel,

a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkárával

2005. október 8-án a püspöki kar tagjai részt vettek a Római Szent Péter Bazilikában található Magyar Kápolna felszentelésének 25. évfordulója alkalmából tartott szentmisén.

Kérem, beszéljen erről az ünnepi eseményről.

Szinte a teljes Püspöki Konferencia részt vett a találkozón, amely egy jubileumi záródoklat volt. II. János Pál pápa 1980-ban szentelte fel a Magyar Kápolnát. Fontos esemény volt a kápolnaszentelés, mert a Katolikus Egyház központjában, Rómában lett egy olyan hely, ahol mind a nyugati világtól elzárt anyaországbeli katolikusok, mind a nyugati diaszpórában élő magyar emigráns katolikusok szabadon, a közös hitben találkozhattak. Ez akkor egy rendkívül nagy jelentőségű esemény volt. Azok a művészek, akik ennek a kápolnának a kialakításában részt vehettek, nagy megtiszteltetésben részesültek, hogy Rómában a Szent Péter-bazilikában, ahol emberek milliói fordulnak meg évente, az ő alkotásaik is jelen lehetnek. Mindezen túl úgy érzem, hogy művészileg és lelkileg ennek a kápolnának az lett a gyümölcse, hogy olyan harmóniába került a hit és a művészet, amely mindig is kellene hogy jellemezze a műalkotásokat és a szent helyeket. A Magyar Kápolnában valóban egy imádságos atmoszférát tudtak kialakítani. Ezt az is igazolja, hogy az elmúlt két és fél évtizedben nagyon sok nem magyar közösség is, akik Rómában járnak, kéri a lehetőséget, hogy ebben a kápolnában misézhessenek. Tehát mások számára is vonzó ez a kápolna. Valószínűleg megéreztek valamit abból a spiritualitásból, abból a lelkiségből, amit a magyar művészeknek sikerült ebben a kápolnában megteremtíteniük. Hiszem, hogy a Magyarok Nagyasszonyának kultusza az a lelkiség, amely ezt a kápolnát létrehozta. Ez valamiképpen a műalkotásokon keresztül is átsugárzik, és ez örömmel tölthet el bennünket.

Nagyon kifejező volt a mostani záródoklat, hiszen újra nemcsak az anyaor-

szágból, hanem a határon túlról, a nyugati diaszpórából is érkeztek plébániai közösségek, amelyek részt vettek ezen az ünnepen. Az ünnepnek központi eseménye volt október 8-án, délelőtt 10 órakor a Szent Péter bazilika Cathedra oltáránál bemutatott szentmise, ahol a Püspöki Konferencia tagjai együtt miséztek.

A szentmise után egy olasz anyanyelvű férfi megállított. Megkérdezte, honnan vagyunk? Milyen nyelven folyt a szentmise? Elmondtam, hogy magyarok vagyunk. Megkérdeztem, miért érdekli? Azt válaszolta: az énekekből olyan lelkiség érződik, a melódiából egy olyan spritualitás sugárzik, ami őt nagyon megragadta. Ez egy kis adalék ahhoz, hogy számunkra, akik részt vettünk ezen a jubileumi szentmisén, valóban nagy öröm volt együtt imádkozni, együtt énekelni. Imádkoztunk II. János Pál pápáért is, aki ezt a kápolnát nekünk ajánlódokta, fölszentelte, hálát adtunk Istennek a magyar hazáért, és imádkoztunk a magyar nemzet jövőéért.

Az egyházközségi kiadványok szerkesztőinek negyedik országos találkozásán a budapesti Szent Ignác Kollégiumban beszélgetünk. Püspök úr szerint fontosak-e a plébániai lapok, és ha igen, miért?

Azt gondolom, hogy az egész Egyház vonatkozásában nagy jelentőségük van az egyházközségi lapoknak, a helyi közösségek vonatkozásában pedig pótolhatatlan

értékük van. Hiszem azt, hogy ma új eszközökkel és a rendelkezésünkre álló új technikákkal kell kommunikálnunk. Azt is tapasztalhatjuk, hogy az embereknek a többsége szívesebben olvas olyan kiadványt, amely a szűkebb környezetének az életéről számol be. Sokan kiábrándultak az országos napilapokból, a világhíreket hozó sajtóorgánumból. Azt viszont szívesen veszik, ha látják, hogy szűkebb környezetükben mi történik. Még akkor is, ha nem tartoznak szorosan ahhoz a közösséghez. Tudok olyanról, aki annak ellenére, hogy ő maga nem jár templomba, az édesanyja által hazavitt heti hírlevelet szívesen olvassa. Még az is érdekli, hogy kit kereszteltek meg, vagy ki halt meg azon a héten.

Ezek az orgánumok alkalmasak arra, hogy egyrészt a közösség tagjai közötti kohéziót erősítsék, másrészt ezzel is alkalmassá válnak ezek a közösségek arra, hogy képesek legyenek nagyobb közösségeket alkotni maguk körül. Vagyis hirdessék minden embernek az Evangéliumot. Hiszem, hogy ezek alkalmas eszközök erre. Nem remélhetjük, hogy többen azonnal közösségeink tagjai lesznek, de akik már ilyen ún. laza kapcsolaton keresztül kötődnek hozzánk, azok előbb-utóbb rátalálnak Krisztusra, és szívesen fognak közösségünkhöz csatlakozni. Az a tapasztalatom, hogy ahol ilyen hírlevelek vannak, az a közösség egy kicsit mindig élőbb, mint a többi, mert ez növeli a közösségi összetartozást, és az életrealitásnak egyfajta megnyilvánulása. Hiszem, hogy ebből növekszik a nagy mű, a nagy közösség. Minden elismerés és tisztelet megilleti azokat, akik ezért időt, fáradságot nem sajnálva dolgoznak.

Plébániai lapunk szerkesztésénél többször felvetődik az a kérdés, hogy adjunk-e hírt olyan eseményekről, amelyekről már az Új Ember vagy a Keresztény Élet beszámolt?

Ennek nagyon sok korlátozó ereje lehet. Milyen terjedelmű az adott lap? Hányan vannak a plébánia területén olyanok, akiknek nincs lehetőségük arra, hogy más katolikus hetilapokat is megvásároljanak. Lehet, hogy számukra csak ez az egyetlen lap lesz a külvilággal való kapcsolattartásnak a lehetősége. Azonban egyházunknak vannak olyan rendkívüli eseményei, például II. János Pál pápa halála, vagy a pápaválasztás, amelyet nem lehet elhallgatni. Mindig helyi szinten kell tudni eldönteni. Nem lehet általános érvényű igazságot vagy receptet adni.

SZILÁGYI FERENC

Paraszi világba született bele, apja, nagypja parasztek voltak, dédnagyapja számadó juhász, aki nyolc juhászával részt vett a pákozdi csatában. Apja már tanult, Pápán végzett szőlész-borász és gyümölcsstermesztő szakon, majd létrehozott egy hatalmas gyümölcsöst és volt egy szép nagy szőlőjük is a Ság-hegyen, Vas megyében.

Népművészet

Mátvásföld

Zöld lombok közt, kis utca végi kertes házban bújjuk meg Vitéz Laki Károly néprajzi gyűjteménye. „A forradalomban való részvételéért és a kerület kulturális életében végzett áldozatos tevékenységéért Vitéz Laki Károly 1998 első díszpolgára” saját otthonában, saját erejéből létrehozott egy Néprajzi Múzeumot, ahová több országból, sőt, világrészből egyre jönnek a látogatók. A gyűjtemény „Tájak-Korok-Múzeumok” bélyegzőhely.

„Öregapja”-nak, aki 1896-ban, hat év után jött haza

Amerikából, ő volt egyedüli fiúunokája. Ünnepi tajtékpipáját ráhagyta, hogy ha „elmegy a nagy útra”, őrizze meg, „nehogy elbitangolják”. 1956-ban búcsúztak el egymástól utoljára, mert amíg Károly börtönben volt, Öregapja (1958-ban) meghalt. Szabadulása után elhozta a szülői házból a pipát, de a cserépköcsögöket, Öreganya fali óráját és egy rokkát is. Akkor indult el benne az elhivatottság belső kényszere, hogy elődeink értékeit mentse. Erről az útról az évtizedeken át tartó zaklatások, fenyegetések, házkutatások sem tudták letéríteni. Öregapja féltett tajtékpipája volt az első darab, amihez később a ma már több mint 3000 innen-onnan megmentett népművészeti tárgy csatlakozásával évtizedek alatt összeállt a gyűjtemény, a mai Néprajzi Múzeum. Úgy érzi, hogy génjeiben hordozta erős ragaszkodását a múltunkhoz. Nem véletlen, hogy ezt a rengeteg tárgyat,

i paradicsom ldön

amelyek között él, megmentette. Már gyerekkorában viszhordta a kidobott tárgyakat és mindig ragaszkodott a hagyományokhoz. Tizenöt évesen már tudta, hogy gyerekeinek magyar nevet fog adni és magázni fogják, ahogy ő is magázta szüleit, mert ez is a hagyományhoz tartozik – ha ezt akkor még nem is fogalmazta így meg.

Harmincöt éve nyitotta meg múzeumát. 1988-ban egy 46 fős litvániai művészcsopor-

tot titokban kihoztak hozzá és ők az itt a látottak és hallottak hatására fővárosuk, Vilnius díszpolgárává avatták. Jártak itt többek között a Japán Tudományos Akadémiáról, amerikai egyetemekről és jönnek a magyarok, folyamatosan. Mindenkit körbevezet, aki látni akarja a gyűjteményt, pénzt nem kér érte. De akiket itt végigkísér, azokból egészen más hatást vált ki az, amit látnak és hallanak, mintha egy múzeumban lennének. Igazi élményt ad nekik, hogy itt nem holt tárgyak kiállítását találják, hanem egy családot, amely benne él ebben a világban, ezek között a tárgyak között éli hétköznapjait. Aki innen távozik, egészen más lelkülettel, feltöltődve tér haza.

A rendszerváltás után rehabilitálták, tartalékosként előléptették (alezredes). 1996. október 23-án lett a XVI. kerület első díszpolgára. Laki

Károly most 78 éves, az utóbbi években súlyos betegen már csak külső segítséggel tudja a házat és a kertet (amely 1995. október 23-án „A kerület legszebb kertje” pályázaton a zsűri különdíját kapta meg) fenntartani, ennek ellenére látogatókat továbbra is lelkesen fogad és vezet, de egyre nehezebben látja el ezt a feladatot. A gyűjteményt mindenképpen együtt akarja tartani és most már rábízni valakire, akit betaníthatna, aki hasonló odaadással vinné tovább ezt a nemzeti értéket. Szeretné, ha még életében „Magyar Zarándokház” lenne ez a hely, amit valamikor megálmodott és megvalósított.

Látogatókat amíg tud, 1 főtől 50 főig fogad előzetes telefonos egyeztetés szerint: 403-7909. Cím: 1165 Kalitka u. 1. (Az Örs vezér térről a 44 és 44/A busszal a Gida utcáig,

onnan pár lépés vissza, a szemközi oldalon az első pici utca jobbra. Táblák irányítanak a Múzeumhoz.)

„Nekem a család, a haza a szó szoros értelmében szent. Aki kételkedik ebben, jöjjön el egyszer hozzám és hallgassa meg, hogyan vezetem körbe a látogatóimat” – mondja.

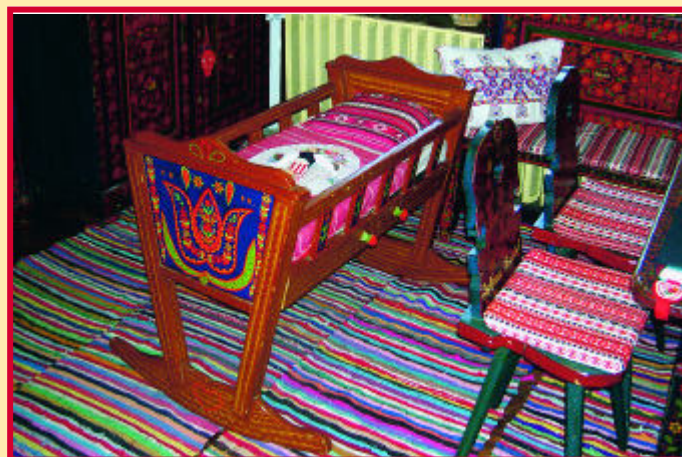
Én pedig, e sorok írója, a Budapesti Városvédő Egyesület tagjaiból eddig két csoportot vittem ki Mátyásföldre, tudom mit jelent ez a „körbevezetés”. Alább egy kis mutató belőle. (Minden egyes darabnak története van, de azokat tőle magától kell hallani.)

Úgy kezdődött tehát, hogy 15 éves korában öregapja rábízta féltett, szépséges tajtékpipáját, „nehogy elbitangolják”. Ehhez a pipához kezdte gyűjteni a többi. Génjeiben a népi kultúra iránti vonzódás születésétől fogva megvolt, csak egy szikra kellett, hogy lángra gyúljon, és ez a szikra a pipa volt. Háború, hadifogság, szökés, 1956, négy év börtön jött közbe, de mindez nem állította meg. Lakása sem volt még hosszú ideig, de már gyűltek az értékes tárgyak, megindult az értékmentés. Mert, hangsúlyozza, *ő nem gyűjtő, hanem mentő*. A tárgyakon keresztül azt az alapvető nemzettudatot próbálja az emberekbe táplálni, ami egyelőre hiányzik. Hitvallása az, ami a kertben a Jubileumi emlékoszlopon (1998-ban volt 25 éve, hogy először fogadott látogatókat), a koronás címer alatt található: „*A múltat tiszteld a jelenben és tartsd a jövőnek*”. Ezért hozta létre az emlékházat. Félévig keresett megfelelő kertes házat (tűt a szalmakazalban!), amíg megtalálta, amiről álmódott. A kertben (37 évvel ezelőtt) mindent kiirtott, ami benne volt, mindent ő maga ültetett. Mediterrán jellegű bokrok, mirtuszbokor, amit ógörög menyasszonyok kötöttek fejükre, gránátalmabokor, tizenhét fajta fenyő, rengeteg tuja, céd-

rusok buja együttese a kert. A házban kilenc helyiség van (160 nm), a kertben és e helyiségekben több mint 3000 népművészeti tárgy (egyedül a fürdőszobában nincsenek), s ők ebben a varázslatos környezetben élnek. A tárgyakat

használgák. Minden él. Még a telefon is népi: erdélyi sótartó volt, ebbe szerelte bele a fia a készüléket. Ha kinyitja, bejön a vonal, ha becsukja, szétkapcsol. A kávépörkölő is működik, spiritusszal, zöld kávéhoz. A kertben 40 szobor, többségük életnagyságú, de van 5 darab 3 méteres, többfigurás alkotás is. Kossuth-díjas művészek és a népművészet mestereinek számos alkotása. Itt van többek közt Árpád és a hét vezér, rovásírással rótt szövegeiket egy biatorbágyi fiatalember, Csemez Farkas faragta. A II. világháborúban és 1956-ban hősi halált halt bajtársainak faragott hatalmas emlékoszlopa, amit 1991-ben avattak fel (a második találkozásra már külföldről is eljöttek). De van harangláb (rigófészekkel), búbos kemence, eredeti gémeskút, amit egy Kerekegyház és Lajosmizse közti tanyáról hozott el, pásztorkunyhó, magyar legendák és mondák figurái: Emese álma, Búvár Kund, a csodaszarvas legendája. Attila, a Hunok királya 225 cm magas és egész egyedi kivitelben készült, életfával, tarsolylemezekkel díszített emlék-

oszlop, amit 2002-ben avattak fel ünnepély keretében, 350 résztvevővel. Hátán felsorolva a 9 király, aki Attila előtt uralkodott. – A kopjafákat egy XIX. századi, megszüntetett vidéki temetőből hozta. Még „csónak-kopjafa” is van. Mindkettőnek a jelentését, eredetét megtudja a látogató! – A színben sok-sok használati eszköz: itt is, másutt is, 130 olyan tárgy van (kézzel hajtandó, fából készült mosógéptől kezdve), ami *egyetlen az országban*.

A látogató a „Hősök teréről” indul, itt van Tóth Ilona kopjafa-oszlopa, amelyet kivégzésének 40. évfordulóján állítottak fel, elsőnek az országban. Ő ugyanis itt született (1932) és itt élt, amíg le nem tartóztatták. Bronz mellszobrát 2000. október 23-án kb. ezer ember jelenlétében állították fel, Dávid Ibolya és Wittner Mária voltak az ünnepi szónokok. Ennek helyén

van most Szent István faragott képe, amit egy 900 éves kódexben lévő „primitív rajz”-ról másolt egy amatőr faragó, a gödöllői egyetem tanára, s egy képzőművészeti kiállítás megosztott első díját nyerte vele.

A Trianoni emlékmű: itt helyben alakult meg a Trianon Társaság, amelynek Laki Károly volt első kitüntetettje („*Magyar fájdalomdíj*”). Egy Svábhegyről átmentett pléh Krisztus. Itt van édesanyja rábaközi motívumokkal festett „Patyi Anna padja”, fölötté a falon Páll Magdi, híres korondi fazekas család tagjának és testvéreinek művei. Kossuth-díjas szobrász terrakotta kucsmás székelő parasztja.

A ház földszintjének helyiségei kizárólag néprajzi tárgyakkal vannak berendezve. Festett, faragott bútorok, óbarokk motívumú székek, ezeket 35 éve faragta egy öreg asztalos, aki formálisan bele-

A református lelkész nő

őrült a fa szeretetébe, semmi más nem érdekelte. Parasztbarokk polc, szekrényajtó: az ország első festett szekrényének az ajtaja, mind egyedi darabok. Két széktamla: 1947-ben faragták erdélyiek, Attila és Ildikó legendájával, mindkettő hátában az életfa. Másik: a csodaszarvas regéje. Teljes garnitúra volt, kelenföldi lakótelepen tárolták, ott feltörték, elégették a többi, csak ez a két széktamla maradt, csináltatni kellett hozzá ülőkét és lábakat. Láda – 1850-ig szekrénynek hívták –, ebben ruhákat tároltak. Ácsok készítették, nincs benne fém, nincsenek szegek – igen nehéz munka. Szőnyegek, hímzések, szöttek százai. Népviseleti ruhák, cifraszőr, torockói motívumokkal hímzett női báránybunda, kalocsai női ruha, guba, dúsan hímzett matyó férfiing. Lármafa, citera, furulyák. Guzsalyos rokka 1880-ból. A legidősebb tárgy egy falvédő (eredetileg nem annak készült), ami az 1300-as évek második feléből származó *eredeti kun hímzés*. A *Hartai szoba* (sváb község a Duna-Tisza közében) garnitúráját, teljes szobaberendezését nászajándékkul kapta a házaspár. Itt őriz kiemelkedő történelmi személyek tárgyait, pl. Deák Ferenc egyik óráját, részről, ami egy felhúzással 8 napig jár. A sublód könyvritkaságokkal tele, egy még életében kiadott „Petőfi-összes” első kötete. Különleges képesos imakönyvek, a Károli bibliától kezdve. Mindszenty József hercegprímás volt családi Bibliája, melyet az ÁVH-pribékek súlyosan megrongáltak.

Erdélyi szoba. A szekrényben dokumentumok: a Kerület Díszpolgára oklevél, vendégkönyvek (elsőnek még édesapja írt bele). Vitézzé avatása. Cikkek, emléklapok gyűjteménye. A bölcsőben csutkababa. A szoba közepén gyönyörű kalotaszegi gyöngyös párta. Faragott lámpa Csíkszentdomonkosból. Szépséges kobaltkék (működő) búbos kály-

ha. A *Kossuth szobában* csemettyűs rokka, mellette a guzsaly. Kossuth képe, amelyet személyesen ajándékozott egy földbirtokos családnak 90 éves korában. Fából faragott, gyönyörű színes szárnyas oltár, baloldalán Jézus az Olajfák hegyén, középen az Utolsó vacsora, jobbszárnyán Júdás csókja. Erdélyből csempészték át 1989 májusában, darabokra szedve. Naiv amatőr festők első párizsi világkiállításán 1885-ben első díjat nyert festmény, festője Németh György gulyás, önmaga cifraszűrben, szerényen háttal áll a képen. II. Rákóczi Ferenc képe, gyönyörű spanyol keretben (az értékes keret egy Váci utcai képergetező ajándéka). Két éve a Rákóczi Szövetség avatta fel ünnepélyesen. Használati eszközök, cserépedények, tányérok százai.

A borospincének berendezett pincét májusban újították fel (így üdvözlő: „*Búfelejtő, Gondderítő, Dícsértessék a Teremtő!*”). Lekaparták a régi mézréteget, kicserélték a lépcsőt, mindent bekentek szű eleni szerrel. Az ablakban ventillátor szellőztet. Minden ragyog a tisztaságtól, akár az egész házban. A vastag, erdélyi háziszőttest az ő számára készítették. És így tovább...

Minden, minden ajándék valahonnan, semmiért pénzt nem fizetett Laki Károly. Hivatalosan 1973. (valóságban 1970.) március 15-étől, az 1848–1849-es Forradalom és Szabadságharc 125 éves évfordulójának tiszteletére fogad látogatókat. Legfontosabb feladatának a magyar nemzeti tudat felébresztését, illetve felerosztását tartja a látogatókban. És ezt sikerrel teszi, magam tapasztaltam, látva a vendégek könnyes szemeit. Addig, amíg bírja.

KOVÁCS MÁRIA

Megvallom, szeretem a rádiós Istentiszteleteket. Ezekre az alkalmakra a papok még összeszedettebben készülnek. Egy ilyen vasárnapi órában fogott meg a részben németajkú Soponya község református lelképásztorának, Vass Edit Szerénának kiváló, szent hitet sugárzó igehirdetése.

Kicsit „utánaástam” és megtudtam, hogy gyülekezetében is átlagot meghaladó, lelkes és sokoldalú munkát végez. Ekkor fogant meg bennem az interjú gondolata.

Zárójelben még csak annyit: Edit – hadd nevezem így lapunk képes volta ellenére sem adott fotót, talán szerénységből, talán elvi okokból. Nem firtattam. És most beszéljen Ő maga.

Nagytitiszteletű Asszony! Beszélne röviden gyermekkori családi hátteréről, mi indította el pályája, hivatása felé?

Nyíregyházán születtem, Édesapám katonatiszt volt, volt egy kis húgom. Egy református családban nőttem fel, kemény és következetes nevelést kaptam szüleimtől, gyermekkoromtól ott voltam a templomban. Ám a határozott döntést csak egyetemista koromban hoztam meg Jézus követése mellett, amikor nagy ürességet éreztem életemben. A bölcsészkar elvégzése után Istentől hívást kaptam ezzel az igével: „Menj, Én küldelek téged és Én veled leszek.” /Bir.6.36/ Miután a teológiát elvégeztem, újra ez az ige mutatott utat, amerikai ösztöndíj és segédlelkészesség után Dunántúrra hívtak meg Soponya és Csösz gyülekezetébe. Most Sáregresen is helyettesítek.

Lát-e utat az ökumenikus mozgalom kiteljesedése, a keresztény összefogás felé?

Erre a környező településeken kevés esélyt látok. A katolikus atyák túlterheltek, kiöregedtek. Próbálok a kapcsolatot testvéri módon fenntartani, de ez nehezen megy.

Gondolja-e, hogy a december 5-én az elcsatolt területek felé megkezdett hidépítés folytatódhat majd, tudunk-e tenni is ezért?

Ez keserves téma. Amíg tömegek szavaztak nemmel, nem látom reálisnak a hidépítés megkezdését. Az emberek felső szinten keresnek követendő példát.

Hogyan látja keresztény ifjúságunk helyzetét, milyen feladatokat tűzne eléjük?

Látom a jövő lehetőségeit, de oda kell figyelniük rájuk és igényeikre. Ámbár úgy tűnik számomra, hogy ehhez különös karizma és vezetés kell. Helyi szinten annyit tudunk tenni, hogy konkurenciát teremtünk a közölt értékek felkínálásával, a pillanatnyi szenvedéllyel és értéktelenséggel szemben. A legnagyobb gond az ifjúságnál, hogy hiányzik a követendő példa, valamint a felkínált Szeretet megélése. Ha tudjuk szeretni őket és következetesen nevelni, akkor történhet csak változás.

Szólna pár szót a hit, az alázat, a tevőleges szeretet, az ima erejéről?

Ezek a fogalmak csak akkor léteznek igazán, ha megéljük őket. Mindamelllett nem túl divatosak, mert nem a modern „önmegvalósításról” beszélnek, hanem arról, hogy az első helyen áll az Isten, második helyen a felebarát, aki ott él a közelünkben és valahol a sor végén áll az én, az „Ego”. A hitről csak akkor van értelme beszélni, ha az Úr Jézusba vetett hit van bennünk, Akivel mindennapos a kapcsolatunk és a hétköznapi élet megéljük Vele és egymással a szeretetet. Az alázat Isten felé és a másik felé csak annak adatik, akinek hite van és aki szolgálni akar, még mielőtt a másik tenné meg ebben az első lépést. Az ima pedig az a része életünknek, ami a hajónak az iránytű: amerre mutat, arra megyek.

Mit üzen röviden a lap olvasóinak?

Konfirmációkor (20 évvel ezelőtt) azt az ígét kaptam: „Légy hű mindhalálig... és íme neked adom az élet koronáját.” Kirtartani minden körülmények között, tanulni és tanítani...

Köszönöm beszélgetést.

BAYER EMIL

Krisztus-követő

Beszélgetés Eperjes Károly Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművésszel

Legkiválóbb színészeink közé tartozik. Mély katolikus hitével már nem csak színpadon, de a közéletben is formálja a körülötte lévő világot. Naponta szentmisére jár, s szentáldozás keretében naponta találkozik az Úrjézussal. Tanúságtevő. Néhány évvel ezelőtt Széchenyi István szerepében hazafiságra, nemzet-szeretetre, önbecsülésre tanított egy nemzetet. Beszélgetésünkben hitéről, magyarságáról, politikai hovatartozásáról vall a kiváló színművész.

Indítsuk beszélgetésünket in medias res: az Új Színház honlapján öntörvényű művésznak mutatják be önt. Egyetért vele?

Remélem, nem vagyok öntörvényű. Szeretnék *Isten törvényű képmás „ikon festő”* lenni.

Ismereteim szerint életének van egy viharos szakasza, majd következik a megtérése, amely teljesen átalakította az életét. Kérem, beszéljen e megtérés pillanatáról!

Nem elég egyszer megtérni. A megtérés állandó folyamat. Ám valóban volt egy pillanat az életemben – körülbelül 12 évvel ezelőtt –, amikor bekövetkezett a **lelki fordulat**. Addig is gyakorló keresztény, katolikus ember voltam, de bizonyos dolgokat megengedtem magamnak. Katolikus vagyok – gondoltam, majd meggyóonom. Ha az ember igyekszik, mégis beleesik a mocskba, az sem öröm az Istennek. De ha előre látja a bűnt és mégis elköveti, gondolván: majd a szentgyónáson, a „mosógépen” keresztül **rendbe teszi**, ez a legszörnyűbb bűnök egyike.

Naponként kell újra rátalálnunk Jézus Krisztusra?

Igen, mindennap meg kell térnünk. A katolikusoknak jó mércéjük van erre. A mindennapi szentmisében találkozhatnak az Úrjézussal. Áldott állapotban Krisztust hordozni, mint Mária, nagy felelősség és a legnagyobb lehetőség a földön.

Valóban napi szentmisére jár, aki mindennap áldozik? Ez komoly fegyelmet igényel öntől.

Úgy van. Fegyelem, odafigyelés és küzdés. Programjaimat a szentmise időpontjához igazítom. Napom központjában az áll, mikor megyek szentmisére. Ez így van a külföldi utaknál is, akár tanulmányútra, akár dolgozni megyek.

Mindig megkeresi a megfelelő templomot?

Úgy van. Már az is előfordult, hogy papot vittem magammal. Például, amikor Törökországban forgattam. De például a protestánsoknál nincs ez a mindennapos szentmise. A két vallásgyakorlat között ez a legnagyobb különbség: az Úr imájának centruma, az *Add meg nekünk a mindennapi kenyerünket ma*, nekik nincs, nekünk viszont megadatott.

Gondolom, nem okoz problémát, ha fel kell lépnie egy református vagy evangélikus templomban. Idén tavasszal járt előadókörúton Amerikában, ahol katolikus és református templomban is fellépett.

Nem okoz problémát. A XX. századi *Istent kereső magyar költők* esttel nemcsak Észak-Amerikában jártam – Chicagón, New Yorkon keresztül Torontóig –, hanem fellép-

tem Erdélyben, Moszkvában és Romában, sőt Bajorországban is. Megyek, ahová hívnak. A reformátusok között is vannak barátaim. Ökumenikus ember vagyok. *II. János Pál* pápa vallotta: az ökumené nem azt jelenti, hogy minden vallást össze gyúrunk, mert abból fasírt lesz – tesszem hozzá jómagam. Kicsit zsömlé, kicsit hús, kicsit tojás, kicsit ez az. Ez a *New Age* receptje: össze gyúrja a vallásokat. Az ökumené – mondja a Szentatyá –, épp az, hogy minden vallást az egy igaz Istenhit reményében Jézus Krisztushoz, az egyetlen Üdvözítőhöz és Megváltóhoz vezet, gyűjt. A nagy világvallásoknak van központjuk. Az Atya ugyanaz, ám Megváltója és Üdvözítője csak a kereszténységnek van.

A hívő zsidó és hívő keresztény a tízparancsolat értékrendjében hasznos társadalmi személy. Közöttük annyi a különbség, hogy egyikük szerint már itt volt a Megváltó, a másik pedig azt gondolja: majd csak ezután érkezik. A második eljövethetnél kiderül: ez tényleg a második, vagy csak az első? Hiszem, hogy ebben a kérdésben nekünk van igazunk. Minden keresztény

vallásnak megvan a maga eszköztanrendszere. Nekünk, katolikusoknak a leghatékonyabb, a leggazdagabb és a legveszélyesebb, mert nekünk van hét szentségünk. A református és evangélikus **testvéreknek** csupán két szentségük van.

Melyek ezek a szentségek? Az olvasók kedvéért idézzük fel a hét szentséget!

A keresztség minden kereszténynek ugyanaz. Nekünk, katolikusoknak van a **keresztség, a bűnbánat, az első áldozás (oltáriszentség), a bérmálás, a betegek és a házasság szentsége**, továbbá a hetedik az egyházi szentség (papi hivatal). Ez a hét szentség a hét megigazító. Gyakran mondom református testvéreimnek humorosan: testvéreim, nektek is van bűnbánatotok („mosógép”), nekünk is. De nekünk bűnbánat szentségünk is van. Tehát mi be is kapcsoljuk a „mosógépet”.

Idézzük fel a protestánsok két szentségét is!

Tudtommal a reformátusok a **keresztséget**, illetve az Úrvacsorát élik meg szentségként, mely nálunk az oltáriszentség, tehát a szentáldozás. Náluk a házasság például nem szentség. Ezért a reformátusoknál lehetséges az újraházasodás.

Felelevenítené Istennel való találkozását? Ha jól tudom, nagy betegségen esett át...

Így igaz. De ez hosszú történet. Már elmondtam egy könyvben. Ha valaki ezt mégis el akarja olvasni, (*Kairosz Kiadó Miért hiszek* sorozatában) a velem készült riportkönyv címe: *Az igazat mondd, ne csak a valódit*. Hogy ezt megértse valaki, hosszan kellene beszélnem a fázisokról, **melyeken** keresztül eljutottam odáig, hogy mindennapos szentáldozó lehettem.

Személyes élményként megérezte Isten közelét?

Igen. Mindig érzem. Színpadon és filmben is előfordult már, hogy hallani véltem Isten szavát. Környezetem is észrevette, hogy valami változás történt velem. Hogy az

volt-e vagy csak hallucináció, később, gyümölcsseiből derül ki.

Egyik legnagyobb szerepe Széchenyi, A Hídember főszerepe. Monumentális nagy film, nagy szerep. Ugyanakkor azt nyilatkozta: évek óta nem kap szerepet, mert a főhős megformálása komoly vállalást jelentett...

Legfontosabb filmes szerepem valóban a Hídember. Ebben a feladatban kaptam a legtöbbet, talán adtam is. Ez a legösszetettebb szerepem idáig. De szeretem az *Eldorádót*, legkedvesebb filmem talán *A tanítványok*, a közönség számára pedig a legismertebb film a *Csapid le csacsi!*

Mennyire formálta át Károlyt Széchenyi alakja? Évekkel ezelőtt nagy hatást gyakorolt a film a nézőkre is.

A felkészülés minden szerepre három fázisban történik: fizikai, szellemi és lelki síkon. Volt olyan szerepem – most a fizikai felkészülésre gondoljon –, amikor híztam, máskor fogytam a szerepért. A Hídembernél másfél évig lovagoltam öttusa pályán, többféle lovon: kaszkadőr-, öttusa-, sőt egyszerű lovakon, mert a szerep több jelene jobban lovastudást igényelt. Leadtam 12 kilót, rendszeresen sportoltam, hiszen a huszár jelenetnél fesszesen kellett álljon rajtam a ruha. A fogyás más tartást ad.

A szellemi felkészülés két és fél évig tartott, mert halasztódott a kezdés időpontja. Ennek kezdetben nem örültem. Utólag látom, ez is Isten ujjja volt. Így két és fél évig járhattam a múzeumokat, a Tudományos Akadémiát. Amit lehetett, elolvastam a korról, Széchenyiről. Mire elkezdődött a film forgatása, azonosultam Széchenyi lelki állapotával is. Rájöttem, Széchenyinek más lehetett a lelkiállapota megtérése előtt és azután. De ennek is voltak különböző szakaszai. Nem volt bolond, de idegösszeomlást valóban többször kapott.

Feltehetően nem maga vetett véget az életének. Ezzel egyetért?

Nekem az a véleményem, hogy nem lett öngyilkos. Erre több bizonyíték is van. Olvastam idevonatkozó kéziratokat tudósoktól, illetve könyvet, melyekben bebizonyítják gróf Széchenyi István halálát, kizárólagosság alapján. 1860. április 11-én temették el, s mint

ismeretes, a római katolikus egyház öngyilkosokat temetőn belül, egyházi szertartással nem temetett. Márpedig őt 1860. április 11-én egyházi szertartással temették el, temetőn belül.

A film egyik nagy jelenete a temetés meghatározó pillanata, amikor mindenki térdet hajt Széchenyi István nagysága előtt...

Ha valaki odafigyel és nem csak **békaperspektívából** nézi a történelmet, nem csak valóságában, de az igazságában is, akkor rájöhet a film végén, hogy Széchenyi István nem lötte fejbe magát. Ráadásul erre számtalan bizonyítékunk van. A bal térdén találták a fegyvert, miközben jobbkezes volt. **Fejbe lötte** volna magát jobb kézzel, majd letette a fegyvert a bal térdére?

Széchenyi Istvánról azt terjeszti az Isten nélküli **történelemszemlélet**, hogy a legnagyobb magyar volt, aki bolond és öngyilkos. Ám egyik állítás sem igaz. Amikor Kossuth azt mondja: *Éljen gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar*, ő tolja el magától. Azt válaszolja: *Miért emel olyan polcra, ahol nem tarthatom magamat*. Lefordítva: *Miért jó ez magának Lajos, hogy rólam ezt állítja*.

Széchenyi István tudta, hogy ki a legnagyobb magyar: *Szent István*. Nála nem lehet nagyobb senki, csak megközelíteni lehetett, s neki is a legnagyobb példaképe volt első szent királyunk. Nem volt bolond, csak idegösszeroppanást ka-

pott. Egy bolond egyébként nem tudja megbuktatni a *Bach-rendszert* egy elmeintézetből, amit végig saját pénzén bérelt, az őt szobát az első emeleten. Nem Kossuth buktatta meg külföldről a Bach-rendszert, és nem Deák Ferenc itthonról, hanem Bécstől pár kilométerre a Döblingi elmeintézetből Széchenyi István. Onnan juttatta ki *Ein Blick* című irását, amely akkora botrányt okozott Európában, hogy összeomlott a Bach-rendszer. Akik azt állítják, hogy Széchenyi a legnagyobb magyar, bolond, és öngyilkos, azok azt sugallják ezzel az állítással, hogy képzeljük el, ha a legnagyobb magyar bolond és öngyilkos, milyen lehet a többi! Ördögi praktika.

Bizonyára direkt degradálták le...

Úgy van, ez egy nemzetet degradáló **történelemszemlélet**. Ha ez tudatos, az gonosz, ha nem tudatos, akkor pedig ennyit az intellektusunkról és a lelkiismeretünkéről.

Folytathatnánk a sort Teleki Pállal, aki szintén gyanús körülmények között hunyt el, akiről szintén azt terjesztették, hogy öngyilkos lett, miközben feltehetően ez az állítás sem igaz.

Nem lett öngyilkos! Teleki Pál este papot kért, hogy reggel együtt áldozhasson a cserkészekkel. Este szentgyónáshoz járult, együtt vacsoráztak, majd a pap elment. Aki este szentgyónáshoz járult, hogy reggel áldozhasson a fiatalokkal, az nem lövi fejbe magát szentgyónás és áldozás közben. Ráadásul éjjel két SS-tiszt távozott tőle.

Széchenyi Istvántól két titkos tiszt távozott éjjel. Erről ennyit.

Csak az nem érti, aki nem akarja. Lát-e összefüggést abban, hogy ön Széchenyi birtokán született, Nagycenk mellett!

Széchenyi birtokon, *Hegykőn* születtem. Nekem Széchenyi István mindig példaképem volt. Hegykő Nagycenkől légvonalban hat kilométerre fekszik. Mindig büszke voltam rá, hogy **Széchenyi-birtokon** születtem. Széchenyi gimnáziumba jártam, s noha Széchenyire mindig feltekintettem, az egyes számú példaképem Szent István.

Vágyik rá, hogy megformálja első szent királyunk alakját?

Egy jó **Szent István-filmben** szívesen benne lennék, sőt eljátszanék más szerepet is, ha valaki jól eljátszaná Szent Istvánt. De szívesen alakítanám Szent Istvánt is egy jó magyar filmben. Nem tudhatjuk, még ennek is elérkezhet az ideje.

Hogy érzi magát a mai színházi életben?

Teszem a dolgom, jót s jól, ha hagynak. Egyre kevesebb helyen látszik az igazi értékek felmutatása, de ahol lehet, teszem a dolgom.

Aki értékek mentén él, szemben úszik az árral...

Ez így igaz, de a keresztény orvosnak, vagy vállalkozónak, a keresztény munkásnak és tanárnak ugyanaz a nehézsége, mint a keresztény színésznek. Tesszük a dolgunkat, s a Jóisten olyan ajándékokat ad, mint A Hídember, vagy a legutolsó szerepem a **Kamarszínház** Tivoli termében, ahol *Morus Tamást* alakíthatom. Isten útjai kifürkészhetetlenek.

Talán keresni is lehet a jó szerepet.

Igen, szerényen elébe lehet menni. Mert, ha az ember alkalmas rá, a feladat előbb-utóbb megtalálja. Hogy hogyan, azt persze nem tudjuk. Majd a Jóisten elintézi.

Formálják-e a szerepek a színészt?

Azt az ember csak később tudja meg, mit alakított rajta egy-egy szerep. De nagy baj volna, ha Morus Tamásként vagy Széchenyi Istvánként járkálnék a civil világban. Az tagadhatatlan, hogy az ezekkel a kiváló jellemekkel való azonosulás olyan pluszokat adott az életemben, amelyekre magamban és titokban válaszolok egy-egy fejbőlintással.

Károlynak markáns véleménye van a politikáról, miközben bizonyos erők még a papokat is próbálják kordában tartani, mondván, hagyják csak a politizálást másra. A színészek között kevesen akadnak, akik részt vesznek a politikai életben. Ön ezt miért tartja fontosnak?

Azért, mert minden politika. Mert minden Istentől kapott szabad akarati döntésünk mögött társadalmi következmény húzódik. A társadalom legkisebb sejtje a család. Ha a családon belül megkérdezik tőlem, mit szeretnék enni születésnapomon, ha az nem esik böjtös napra, azt válaszolom, hogy vadast, mert az a kedvencem. S ez máris politikai döntést eredményez. Ugyanis, ha szereti a család, ha nem, aznap ezt eszi mindenki.

Meglátásom szerint nem elmenni szavazni, halálos bűn, rosszul szavazni butaság, tudatosan rosszul szavazni halálos bűn, jól szavazni pedig erény.

Mit értek **ezen**, hogy jól? Az ember Isten **tízparancsolati** törvényét keresi, a törvényt betartása maga a szeretet. Az első három isteni parancs, a másik hét emberi parancs. Ezeknek megélése maga a szeretet. Isten törvényét kell keresnünk, és ha találunk olyan hitelt, a maga gyarlóságában arrafelé

közlekedő politikai erő, akkor nekem őt kötelező támogatnom. Egy keresztény nem szavazhat nem keresztény értékrendre, mert abban a pillanatban már nem keresztény.

Őn letette a voksát, hisz a **Fidesz-kampányban** a szórólapon arcával is részt vesz.

Kérem, tavaly december 5-én, ha addig nem tudtam volna, hol a helyem, végérvényesen kiderült. Aki a sajtójaira nemet mond, arra nem szavazhatok. Aki a sajtójaira igent mond, arra nekem kötelező szavaznom, kötelező mellé állnom, bármilyen gyarló is alkalmasint. Tisztelet a másfél millió embernek, aki igennel szavazott. De az ország **több mint** 60 százaléka el sem ment szavazni tavaly december 5-én. Ezért hívom ezt a napot **lelki-Trianonnak**.

Mesterséges árkot ástattak közénk.

Úgy van. Nemet mondtunk arra, hogy testvéreink levegőt vegyenek. Sokan úgy viselkedtek, mint az a családtag, aki fojtogatja a család egyik tagját. Vagy lemond róla és hagyja, hogy fuldokoljon.

Hogyan készül Jézus Krisztus születésére?

Úgy, mint minden napra. Mert minden nap találkozom az Úrjézussal. A család ünnepén a szent családdal együtt a Kis Jézust, a ké-

sőbbi Megváltó születésének földre érkezését ünnepeljük. Hitünk szerint három nagy kiemelkedő ünnepünk van: **Karácsony, Húsvét és Pünkösöd**. A kisdéd Jézusra tekintést, az új élet megérkezését kicsit mindig közelebb érezzük magunkhoz. Kérdés, hogy szakrális karácsonyunk **van-e**, vagy csak profán? Valóban az Úrjézus van-e a központban? Természetes, az ember lelkiileg készül rá, de Isten ne verjen számra, 12 éve úgy vagyok a Karácsonnyal, mint minden nappal. Hisz a szentmisében és a szentáldozásban naponta átélem Karácsony, Húsvét és Pünkösöd örömét. Úgy készülök Karácsonyra, hogy tudom: a kis Jézus megérkezése után következik a Golgota, majd a Feltámadás és a Mennybe menetel. Sőt ott van a Szentlélek eljövetele is. Karácsonyra a Húsvét és a Pünkösöd örömeivel készülök. Épp ezért legkedvesebb versem **Ady Karácsonya**, ahol mindhárom ünnepről külön megemlékezik.

Évekkel ezelőtt megszervezte a szentségimádást a budai Sziklakápolnában. Zárjuk beszélgetésünket egy személyes kérdéssel: Kikért szokott imádkozni?

Magunkért vezetelnünk kell, másokért engesztelünk. Mindkettő két

pillére épül: imára és böjtre. Az ima böjt nélkül fecsegés, és a böjt ima nélkül fogyókúra. A kettőt együtt kell gyakorolni. Amikor az apostolok elhagyták a böjtöt, nem haladtak előre. Meg is róta őket az Úristen, amikor panaszkodtak, hogy nem tudtak gyógyítani. Azt mondta nekik: Fiúk, mondtam már: ima és böjt. Böjt nélkül nem helyes a vezeklésünk és az engesztelésünk.

Engesztelnünk mindenkiért kell – ezt kérte az Úrjézus. Ezért a magyar művészetért minden héten egy órát engesztelünk a Sziklakápolnában, immár **több mint** tíz esztendeje. De nemcsak a magyar művészetért, hanem annak megújulásáért, a hivatások **fakadásáért** és az abortuszok eltörléséért is imádkozunk.

Személyes imáimba mindenkit belefoglalok. Mindennap imádkozom az előjáróimért, a családtagjaimért, a pápáért, halottainkért. Hiszen azt a feladatot kaptuk, hogy szünetelenül imádkozunk. Azaz szünetelenül tegyünk jót! Ima a jó szó és a jó cselekedet.

FRIGYESY ÁGNES

BEIRATKOZÁS ELSŐ OSZTÁLYBA

Szent Benedek Általános Iskola és két tannyelvű Gimnázium
Tanítani az értelmet, nevelni a szívet, formálni a személyiséget

Iskolánk célja a képességeiket maximálisan kihasználó, magasan képzett, kiegyensúlyozott, katolikus hitükben elmélyült diákokat képezni. A szentségi, lelki élet kiemelt szerephez jut a Benedekben. Hetente osztálymisék, évente lelkigyakorlatok (diákoknak, szülőknek és tanároknak egyaránt) szerepelnek programunkban. A lelki élet irányítását az iskola fenntartójának, a Krisztus Légijának pap és szerzetes tagjai végzik.

Iskolaotthonos első osztályunkban Meixner Ildikó módszerével tanítunk. Órarendünkben hittan, néptánc, fakultatív számítástechnika és játékos angol nyelv is szerepel.

Beiskolázási programjaink a következők:

Nyílt Napok:

Február 23. és március 9., 90h

Játzóházak:

Március 13., 27. és április 3. 14 – 16h

Felvételi beszélgetés:

Március 18 szombat, 10:00 h

Cím: Szent Benedek Általános Iskola és két tannyelvű Gimnázium
1011 Budapest, Fő u. 30. Telefon: 201-4328
Email: titkarsag@szbenedek.sulinet.hu

Szeretettel hívjuk és várjuk Önöket és leendő első osztályos gyermeküket!

Múzeumőrök vagy kertészek?

Egy tavaszi papi továbbképző alkalmával történt. Az egyik ebéd után lemondtam a desszertől, mert úgy éreztem, hogy szükségem van egy kis magányos időre, amíg gondolataimmal egyenesbe jövök. Annyi okosat és igencsak elméletit hallottam délelőtt, hogy rendezni kellett azokat a fejemben.

A tanulmányi ház közvetlen közelében volt egy pompás kis kolostori templom. Szép barokk stílusú. Gondoltam, megnézem belülről. Bebalagtam az oldalajtón, hosszan a mellékoltárok mentén, melyeknél öt gyóntatószék állott.

Hát igen, az az idő már rég a múlté, amikor itt még több pap egyszerre gyóntatott – morfondíroztam magamban – ki gyónik ma már olyan szaporán e vidéken?...

Bizonyára, másvalaki is hasonlóan gondolkodhatott a templomi közösségből. Nagy meglepetésemre észrevettem, hogy az egyik gyóntatószék középső ajtója hiányzik. Helyén ott állt egy üvegdoboz és abban egy kis templomi modellféle egy kis kúttal. Hát ez meg micsoda? Szinte értetlenül akartam elhúzni a tákolmány előtt, amikor egy deszkán megpillantottam egy kis nyílást. Hirtelen győzött rajtam a kíváncsiság. Aha, ott baloldalt van egy dugasz is és a kis templom zárt ajtajától sínek vezetnek el. Esetleg valami mozogni fog ott, ha a deszka nyílásán pénzermét dobnék be? Próbá, szerencse! Előkotortam zsebemből egy tíz centeset és kíváncsian dobtam be a nyíláson. És hirtelen kigyúlt a fény, a kis toronyban harangozni kezdtek, a víz a kútban csordogált s a kis templom ajtaja kinyílt. És – alig hittem a szememnek – egy gloriólás gyermek Jézus gurult onnan ki. Megállt előttem, áldásra emelte kis kezét és visszagurult csendesen a templomba. Az ajtók bezárultak, elhallgattak a harangok, a víz folyása megállt és kialudt a lámpa is.

S én ott álltam szó nélkül, megdöbbenve a látottak fölött. Mosoly kíváncsított az arcomra. Első gondolatom valami ilyen lehetett: „Istenem, mennyi humorod lehet Neked is velünk szemben s hányszor mosolyogatsz Te is fölöt-

tünk, csacska gyermekeiden!” S ezzel a mosollyal az arcomon, továbblépkedtem a templomban a főhajó felé s elgondolkodtam a látottak értelmezésén. Meghatóan jámbor volt az egész látvány. Igen – a látottak nem az én racionális katolikus világomat tükrözték, de mégis valahol üzent a kép. Sok kis dolog olyan csodálatosan értelmetlen és teljesen teológiamentes ma is az Egyházban – és mégis valamit arról mesélnek, ahogyan az emberek hitüket képszerűen megélik. Sokféle jámbor praktika kíséri hétköznapi életünket, amelyeket észérvekkel kimeríteni sosem fogunk, mert azok csak úgy vannak.

G. B. Shaw szerint különféle lehetőségek léteznek az életet értelmezni és alakítani: „Olyan dolgokat lát a szemed, melyek léteznek és kérdelek. Miért? De én olyan dolgokról álmodom, amelyek sosem voltak és azt mondom: miért ne?” Kiindulhatunk a jelenből, visszakérdezve a múltba és kitalálhatjuk, hogy miért történt minden úgy, ahogy történt? De kifesthetünk gondolatainkkal egy jó jövőt is

és utána a jelen lehetőségeiből kiindulva vágyálmainkat építhetjük. Ki-ki a maga helyén az Egyházban.

Boldog XXIII. János pápa mondta egyszer ilyen összefüggésben: „Nem az a feladatunk a földön, hogy múzeumőrök legyünk, hanem hogy kertészek legyünk. Kertet: melyben árad az élet, és amely oly szép jövőre van hivatva!”

Ez a kertről és kertészről való álmom mozgósíthatna bennünket is arra, hogy lépésről lépésre egy szebb jövőbe lépjünk s elvégezzük az oda vezető út feladatait. Erre hívom tehát most én is Önöket, hogy közösen építsük az utat a legszebb jövő, az Isten Országá felé azáltal, hogy rendszeresen részt veszünk a szentmiséken és vallásos-, kulturális programokon.

LUKÁCS JÓZSEF
KÖLNI MAGYAR PLÉBÁNOS

Reményik Sándor:
Csendes csodák

Ne várd, hogy a föld meghasadjon
És tűz nyelje el Sodomát.
A mindennap kicsiny csodái
Nagyobb és titkosabb csodák.

Tedd a kezed a szívedre,
Hallgasd, figyeld, hogy mit dobog,
Ez a finom kis kalapálás
Nem a legcsodálatosabb dolog?

Nézz a sötét végtelenbe,
Nézd a kis ezüstpontokat:
Nem csoda-e, hogy árva lelked
Feléjük szárnyat bontogat?

Nézd, árnyékok hogy fut előled,
Hogy nő, hogy törpül el veled,
Nem csoda ez? -s hogy tükröződni
Látod a vízben az eget?

Ne várj nagy dolgokat életedbe,
Kis hópelyhek az örömök,
Szitáló, halk szírom-csodák.
Rajtuk át Isten szól: Jövök.

„Szeretetre szomjasan...”

Beszélgetés Harangozó Terivel

Fályatársa és barátnöje, Kovács Kati felvétele

Lemezajánlóban írja róla Molnár Éva:

„Ha már a hagyományokat említjük, van egy énekesnőnk, aki a táncdal műfajába belopta azt a tisztaságot, bájos egyszerű lelkivilágot, ami a magyar népdalok jellemzője. Harangozó Teri úgy énekelt és énekel ma is táncdalt, amit csak ő tud.”

A ma is népszerű énekesnő ritkán ad interjút. Köszönöm, hogy szakított időt egy beszélgetésre. Mesél szülőfalujáról, családjáról, iskoláseveiről, a pályakezdés nehézségeiről és arról hogyan él napjainkban. Sok-sok fénykép kerül elő, amelyek segítik a múltban való barangolást. Mindig szívesen beszél szülőfalujáról, Bányáról. Bemutatná olvasóinknak is?

Kalocsa és Baja között található község. A mezőgazdaságból élő településen főleg paprikatermeléssel foglalkoznak. Szüleim is ezzel keresték kenyerüket. Sokat kellett dolgozniuk, hogy gyermekeik tanításához szükséges anyagiakat megte-

remtsék. Ezt a vidéket főleg rácok és délszlávok lakják.

Hányan vannak testvérek?

Van egy nővérem és egy bátyám. Anci óvónő, Péter bátyám pedagógus. Mindketten családosak. Ha összejöttünk a szülői házban, bizony az már szűknek bizonyult, ha az unokák is eljöttek.

Nagy szeretettel emlékezik meg a közelben lévő zárda két apácájáról, kik ők?

Hiacinta és Cicelle nővérek. Sokszor vigyáztak rám, míg szüleim a határban dolgoztak. Ők szeretettel foglalkoztak velem. Sokat tanultam tőlük, köszönöm nekik! Cicelle nővér látta el a kántori teendőket a templomban, így megtanított az egyházi énekekre.

Mikor határozta el, hogy énekes lesz?

Hangomat anyukámtól, a zene szeretetét apukámtól örököltem. Azt hiszem, hogy nagy hatással volt rám az első szereplésem sikere, ami Páriban volt egy óvodás műsorban. Azért ott mert a nővéremnél nyaraltam, aki ott volt óvónő. Általános iskolában is gyakran kaptam szereplési lehetőséget. A gimnáziumi évek alatt bátyám zenekarával diákbálokon léptem föl. Elhatározásomban megerősítettek osztálytársaim, mert minden lyukasórán velem énekeltek az akkori népszerű táncdalokat.

A gimnázium után hogyan alakult az élete?

Sikeresen felvételiztem a KISZ Központi Művészegyüttes Énekkarába. Szüleim csak nehezen egyeztek bele, hogy Budapestre jöjsek. Ágybérlet, albérlet, napközben eladó voltam egy Csemegeboltban, majd adminisztrátor a Díjbeszedő Vállalatnál. Ezután a Vörös Október

A szülők 1973.

13 éves korában a Jávorfácska című mesejáték főszerepében

1968. Első sztárfotó

Szükebb családi körben 1973.

Virágénekek című Tv-műsorban

1994. Táncdalfesztivál Eger. Egyetlen szív – az egyik nyertes dal

Férfiruhagyárban számlalíkvídatorként dolgoztam. Később a Bartók Béla Zene-művészeti Szakiskola ének tanszakára jártam. Hangképző tanárnőm Fábry Edit operaénekesnő volt.

A Magyar Televízió Ki Mit Tud? vetélkedőjén szerepeltem először a TV-ben, ahova tudtomon kívül neveztek be. A döntőbe kerültem, mivel a Vörös Október Férfiruhagyár dolgozói egyöntetűen rám szavaztak és szinte az egész ország megmozdult értem, amit utólag is köszönök.

1968 volt a legszerencsésebb évem. Ekkor kaptam működési engedélyt az Országos Rendező Irodától, így hivatásos táncdalénekesnő lettem. Később az Országos Filharmóniától dal és virágénekek előadására kaptam működési engedélyt. Ekkor már a Magyar Rádió Tánczenei Stúdiójának növendéke voltam. Rengeteg rádiófelvételt készítettek velem. Sok dalomból sláger lett. Minden nap, Kis papírhajó, Minden ember boldog akar lenni, Ördögtánc, Mindenkinek van egy álma, stb... Ebben az időben voltak a Táncdalfesztiválok. Dalaimat a közönség mindig a döntőbe juttatta, díjazottak lettek, előadói díjakat kaptam. 1969-ben Arany Mikrofon előadói díjat nyertem. Fesztiváldíjas dalaim: Sose fájjon a fejed!, Még hazakísér, Szeretném bejárni a földet. 1968-tól nagyon sok meghívást kaptam külföldre is. Innsbruck, Kuba, Split, Sopoti fesztiválokra, s a legtöbb helyről közönségdíjjal térhettem haza. Szerepeltem Kanadában, az USA-ba szinte évente visszahívtak. 1969-ben kijutottam a MIDEM fesztiválra Cannesba, mivel Magyarországon az én lemezeimet adták el a legnagyobb példányszámban.

Két nagylemezt készítettek velem: „BIM-BAM” és „Lánynak születtem” címmel és rengeteg kislemezt.

Két CD-je jelent meg: A „Sose fájjon a fejed” és a „Minden ember boldog akar lenni” című. Ezen szerepel Dobos Attila szerzeménye, a „Mama, úgy szeretlek én” című dal.

Szegény Anyukám mindig sírva fakadt, amikor ezt énekeltem. Szeretném elmondani, hogy drága Anyukám sokat imádkozott szereteteért, igazi hívő lélek volt. Kisgyermekként testvéreimmel együtt minden vasárnap templomba küldött bennünket. Ő tanított meg imádkozni, bibliai történeteket mesélt és megtanított Isten szeretetére. Két éves koromtól a szomszéd zárdában és általános iskolában hittanórákon tanítottak a katolikus keresztény vallás tanaira. Voltam elsőáldozó és bérmálkozó. Anyukám egy jósa-

1969. Arany mikrofon előadói díj a Szeretném bejárni a földet című dalért

gos, szeretetreméltó, dolgozó, becsületes szép lelkű Anya volt. Azt vallotta, amit én is: *Hit, szeretet, remény nélkül nem szabad élni!* Hinni kell, és jónak lenni! A jószág, ami egy embernek a legnagyobb kincse. Törődni kell egymással, segíteni, szeretni és jót tenni! Amióta édesanyám meghalt, bánatom nem múlik, és örökké szeretni fogom, mert a szeretet nem múlik el.

Most egyedül vagyok, de nem magányos, mert őrzöm szüleim emlékét. Tele vagyok szép gondolatokkal, és úgy érzem, szükség van még dalaimra.

„Szeretetre szomjasan...” Mészáros Ágnes szerzeményét ritkán hagyja ki műsorából. Hogyan érzi, szomjasak az emberek a szeretetre?

Az emberek minden időben szomjasak a szeretetre. Ahogy én is. Korunk betegsége a közömbösség. Sok embert nem érdekel a szűk családján kívül senki. Az országot járva tapasztalom, egyre több az elhagyott szegény, idős ember. Nehezebb a megélhetés és egyre nagyobb a szakadék a szegény és a gazdag ember között. Ha sok pénzem lenne, segíteném a szegényeket, betegeket, időseket, árvákat. Az élet nehézségeit saját bőrömen is érzem.

Azt kérem a Jóistentől, hogy még sokáig énekelhessek jó egészségben, és dalaimmal segíthessek az embereknek, hogy egy szebb és boldogabb életet élhessenek!

GRÉCZI LÁSZLÓ

Szabó Zoltán festőművész

Nagyon szeretek a meleg szobában képzőművészekről szóló könyveket nézegetni. Legutoljára a Szabó Zoltán Munkácsi Mihály-díjas érdemes művész munkásságát összefoglaló albumot lapozgattam. Már a címlap is megfogott, „Leány hallal”, úgy éreztem, az erőteljes körkörös vonalak, engem is átölelnek. Művész munkásságára főleg az emberábrázolás a jellemző, de csendéletek és tájképek is találhatóak a Körmendi galéria

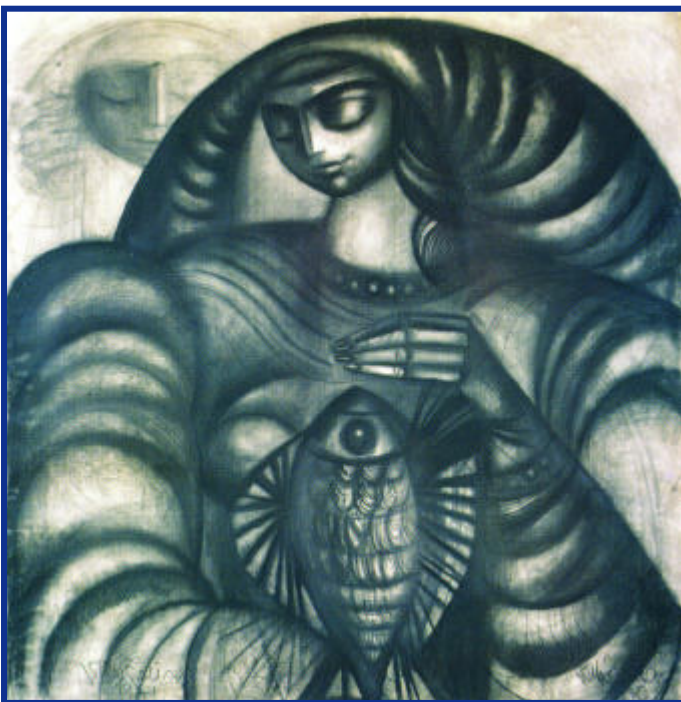

keztek a munkás évek és egy kiterő, amely Tatabánya felé vitte. Ott is a kétkezi dolgozóemberek környezetében élt.

A Képzőművészeti Főiskolát 1951–1958 között végezte el, mesterei voltak Fónyi Géza, Domanovszky Endre és Barcsay Jenő, aki-

Isten vezeti kezemet a festés közben

által kiadott könyvben. Anya a gyermekkel, madonnaképei és a keresztre feszített Krisztus sorozatát látva elhatároztam, hogy műtermé-

ben is felkeresem Szabó Zoltán festőművészt.

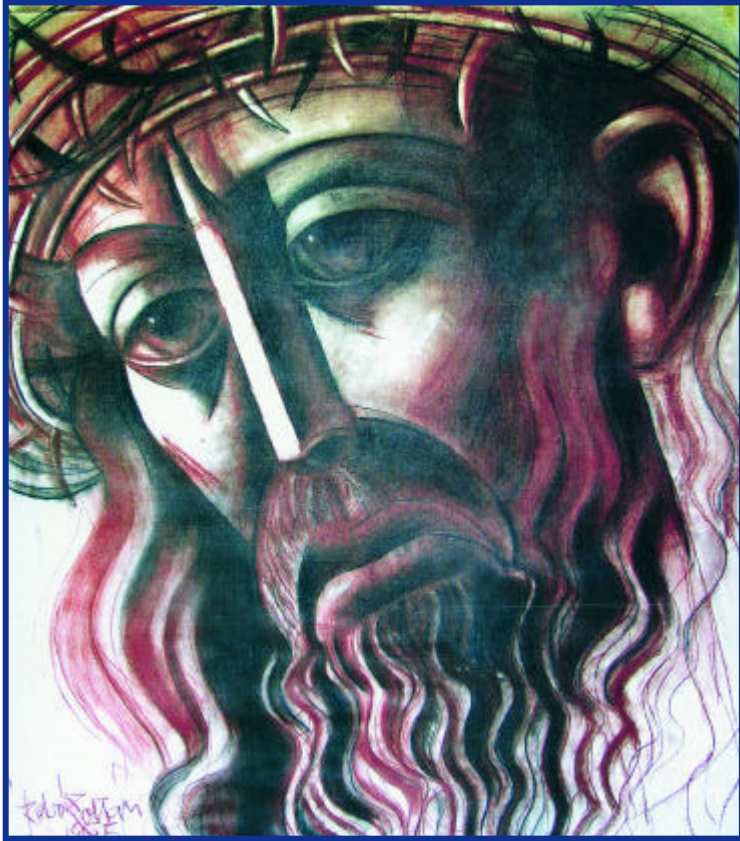
Látogatásomkor egy nagyméretű madonnaképen dolgozott, és mellette

folytattuk a beszélgetést.

1929-ben született Angyalföldön, a Tripolisz telepen, és azóta is hűséges ehhez a városrészhez, olyannyira, hogy előnévként szeretné használni, tehát a következő riportok Angyalföldi Szabó Zoltánról szólnak majd. Heten voltak testvérek, és nagy szegénységben éltek, református édesapja korán rászoktatta a templomba járásra, és hogy ne mulassza el az istentiszteletet, igazoló cédulát kellett hoznia. Mert a fiatal Zoltán szívesen töltötte idejét a Duna-parton, és társaival csatangolt Angyalföld akkor még szántóföldjein. Tíz éves korától nyaranta szülei elszerződtették kecskepásztornak, ekkor kezdett el rajzolni. Rajkai György festőművész patronálta és bízta a tehetséges tanítványát. Majd követ-

től a ma is használ „Szabci” festmények mellett középületek számára három nagy-

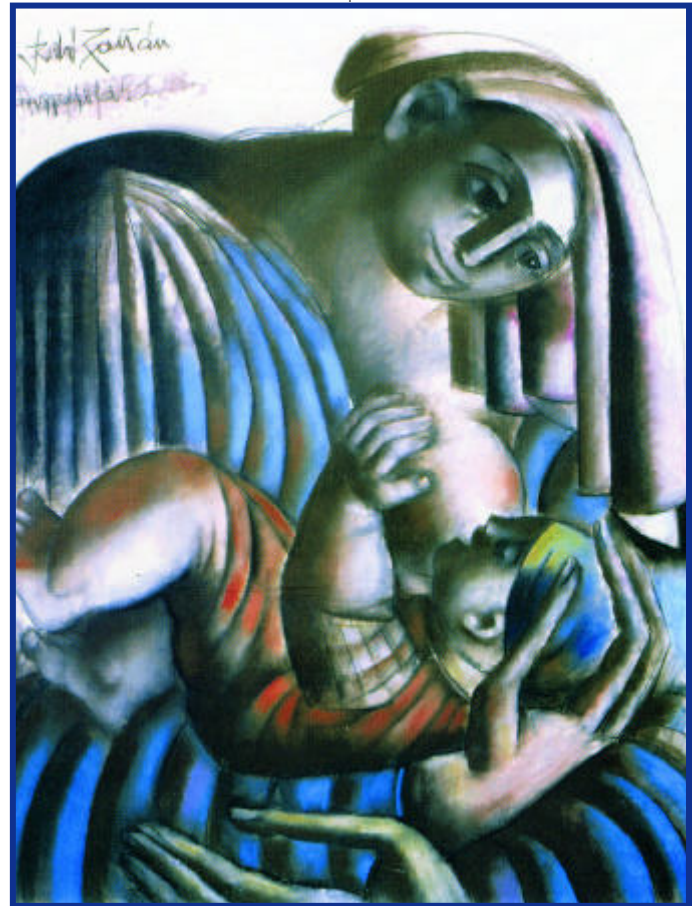

méretű gobelint készített, és több murális alkotása, mozaik és sgraffito kompozíciója valósult meg. Közel harminc önálló kiállításon ismerhette meg a hazai közönség alkotásait, számos múzeum és közgyűjtemény őrzi festményeit. Harminc évig várt a Tornyai-díjra, melyet 1966-ban megkapott, és 2001-től a XIII. kerület díszpolgára.

Mivel témait a környezetéből vette, látta, Édesanya hogyan öleli és szoptatja kisebb testvéreit, ez ihlette madonnaképeit. 1969-ben készült szénrajzán zárt

Krisztus témájában talált hasonlóságot. Minden festő másként ábrázolta Krisztus arcát, sokáig foglalkoztatta a téma, hogy megértse, milyen lehetett Ő.

Hitéről így vall: „Isten megadta a lehetőséget, hogy mi, emberek megte-remthessük magunknak a jólétet. Biztos, hogy az Isten benne van a dolgokban, a természetben, a tengerben és a csodálatos Naplemen-tében. Ő egy óriás, akit nem tudunk felfogni. A bajban még a hitetlenek is a segítségéért fohászkodnak. Én úgy gondolom, tényleg talál-

kompozíciót alkot az anya gyermekével, míg később készült munkáin a kisdéd szabadon rugdalózik lábával, de az erőteljes vonalak itt is körbezárják, védik a gyermeket.

A munkások és a háborúban harcoló katonák helyzete mindig érzékenyen érintette, ennek kifejezésére a keresztre feszített

koztam az Istennel, amikor jóra fordult családom sorsa, mert nagyon szegények voltunk. Ha jó képet festek, biztos, hogy az Isten segít, vezet az alkotásban.”

NÉMETH ANDREA

*Nagyon békés, áldott
magazin minden*

Kuruczleky Ilona

Papp Nóra

Pálffy Mária

Fajkus Mária

Németh Andrea

Kubányi Andrea

Gréczy László

Szilágyi Ferenc

Udvarhelyi Olivér

Bayer Emil

Kiss Boáz

*és boldog új esztendőt kívánunk a
kedves olvasójának, szeretettel a
szerkesztőség munkatársai!*

Bajcs Lajos atya

Lukács József atya

Frigyessy Ágnes

Havasi Anna Katalin

Kovács Mária

Mácsik Mária

Karaffa János

Karaffa Attila

Kovács János

Rácz Kristóf

Somogyi György

A magyar honleány igaz mintaképe

Megnyílt az Evangélikus Országos Múzeum új időszaki kiállítása. Mint Fábri Anna irodalomtörténész a megnyitón elmondta, a tárlat nem egyes személyekről, hanem egy csoportról szól: mind nők, mind evangélikusok, mind a XIX. században éltek. Valamennyien az otthon köréből léptek ki írói munkásságukkal, és mindegyikük tevékenykedett a nőnevelésben. Hogy ilyen meglepően sok az evangélikus vallású közöttük, annak az a magyarázata, hogy egyetlen más felekezet sem fordított a lányok nevelésére annyi gondot, mint az evangélikusok. Már az előző századtól a hétköznapi élet színvonalát igyekeztek emelni, az életminőség javítása volt céljuk, s ezért a célokért munkálkodni természetes volt a nők között. Akik az irodalomtörténetbe beírták nevüket, a nevelés terén is kiemelkedő tevékenységet fejtettek ki. Mind mögött ott álltak a támogató férfiak (lám, nemcsak fordítva lehetséges ez!).

A megnyitón a Resinarius kamarakórus a flamand Jennifer Fontyn adventi kórusművét énekelte Nováky Andrea vezetésével, Ráckevei Anna színművész mondta el az ifjú Wohl Janka Jókai Mórhoz írt versét, melyben megköszöni, hogy őt az irodalom világába vezette, kérve, hogy vegye vissza tőle a koszorút, amit ő kapott s most lábai elé helyez. Ezt a koszorút idézi a biedermeier szalon kis komódján elhelyezett örökzöld koszorú. Dukai Takách Judit, Jósika (Podmaniczky) Júlia, Bajza Lenke (Bajza József költő lánya, a maga korában népszerűsége Jókaiéval vetekszik) a szépirodalomban jeleskedtek, Kánya Emília – a Családi Kör szerkesztőjeként – az első magyar szerkesztőnő volt, a Wohl-nővérek elsősorban irodalmi szalonjuk révén váltak nevezetessé, Veres Pálné a magyar nőnevelés híres apostola volt, Kossuth Zsuzsa (a magyar Florence Nightingale) 1949-től „országos főápoló”: Európában először ő lett az összes táborkórház főápolónője, valamint Mária Dorottya és Telekiné Róth Johanna, akik ma is élő gyülekezetek első mecénásai voltak.

Evangélikus nők a XIX. században

A kiállítás ezeknek a hölgyeknek az életébe enged bepillantást, s rajtuk keresztül a XIX. századba. Tíz mívés keretezésű tábla a tőlük származó idézeteket tartalmazza. Portréfestmények (melyek közül kiemelkedik a szépséges Mária Dorottya gyönyörű képe), bútorkok, használati tárgyak fényképalbumtól, csipkeminta-gyűjteménytől és strucc tollas legyezőtől íróasztal-készletig – egyúttal a XIX. századi magyar élet emléktárgyait, munkáit, iratait (köztük Telekiné kézzel írt végrendeletét) mutatja be. Generációk hosszú sora, anyák, nagyanyák otthonukban vagy azok-

ból kilépve munkálkodtak akkor az ország építésén. A kiállítást érintő-képernyős gépen tárolt illusztrált szöveg támogatja.

A tárlat anyagi okokból igen nehezen jött létre – terve kis híján elbukott. Az egyházi gyűjteményektől elvont 40 % és a pályázaton nyert, de ebben az évben ki nem utalt pénzek hiánya nem volt pótolható. Szerencsére a régi honleányoknak vannak mai követői ... Amint a különböző tárgyak gyűlni kezdtek, mégis megvalósultak a tervek.

A kiállítás március 31-ig látogatható (hétfő kivételével naponta 10 és 17 óra között, a Bp., V. Deák tér 4-ben). Hogy mikor lesz a következő, lesz-e egyáltalán, talán eldől áprilisban.

KOVÁCS MÁRIA

Kénosi Tözsér János – Uzonl Fosztó István

Az erdélyi unitárius egyház története

A 18. század utolsó harmadában Kénosi Tözsér János (1708–1772) és Uzonl Fosztó István (1729–1778) lelkészek írták meg latin nyelven az erdélyi unitárius egyház összefoglaló történetét. A székelykeresztúri és a kolozsvári Unitárius Kollégium Könyvtárában őrzött monumentális latin mű csak 2002-ben jelent meg nyomtatásban. Bár Márkos Albert (1878–1949), az egykori unitárius főgimnázium tanára, 1942-ben elkészült a magyar fordítással, ez csak most kerülhetett kiadásra. Az erdélyi unitárius egyház megalakulásának történetét tárgyaló első kötet tizennégy fejezete a keresztények Dáciában való betelepülésével kezdődően ismerteti az unitárius egyház első évtizedeinek küzdelmes történetét. A középkori gyökerekig visszanyúló spekulatív eredetkutatás után a reformáció erdélyi fejleményein s az unitárius egyház megalakulásának stációin vezetnek végig a szerzők.

A felekezetté alakulás vallási villongásait követően az egyházvezetők életrajzát és munkásságát, majd a neves unitárius iskolák rektorainak életművét ismerheti meg az olvasó. Az unitárius nyomdák 16. és 17.

századi kiadványainak bemutatását az unitárius nemességről, majd a felekezet szerzetrendjéről szóló fejezet zárja.

E nagy erudícióval megrajzolt, de apologetikus felhangoktól sem mentes egyháztörténet magyar nyelvű közreadása első ízben teszi lehetővé az egyház- és művelődéstörténészek számára az unitárius felekezet európai mércével sem elhanyagolható 16–17. századi szerepének értékelését. A 18. században élt szerzőpáros a modern egyháztörténet-írás műhelytitkainak ismeretében úgy alkotta meg mesterművét, hogy a 21. század olvasója is bőségesen meríthet adatgazdag forrásaikból.

Kiadványunkat Szabó Árpád unitárius püspök ajánlja az olvasók figyelmébe; Balázs Mihály irodalom-történész bevezető

tanulmánya ismerteti meg az egyháztörténet forrás- és keletkezéstörténetével. A felhasználható művek jegyzéke, a személy- és helynévmutató, valamint az unitárius zsinatok mutatója segít tájékozódni az unitáriusok egyháztörténetében.

A tárgyalt művek cím szerinti jegyzéke tartalmazza mindazon nyomtatott és kéziratos, gyakran névtelenül terjesztett műveket, melyek az unitárius egyház megalakulásának első két évszázada során keletkeztek. Az Erdélyi Unitárius Egyház Nagykönyvtárának és Gyűjtőlevéltárának kiadványai 4/1. Kolozsvár, 2005.

Rom, 4, 18. „Jézus a reménytelenség ellenére is reménységgel hitte, és Isten ígéretét sem vonta kétségbe, sőt megerősödött a hitben, hogy amit Isten ígér, azt meg is tudja adni”

Minden év kezdetén reménykedve tekintünk a jövőre, és feltesszük a kérdést, mit fog hozni számunkra? Mindenki magára gondol: hány év van még hátra? Közel három évezreddel ezelőtt írta a Zsoltáros: – Éveinknek száma hetven, s ha erősek vagyunk, nyolcvan esztendő. Ebből is a legtöbb betegség, fáradozás, melyek gyorsan elszállnak, mint a köd. Még Goethe is, egy rendkívül sikeres életút után öreg korában azt vallotta, hogy hosszú életéből csak néhány nap volt, amikor igazán boldognak érezte magát.

Az emberi lét ennél sokkal több: örökévalóság. Ennek hitéről beszélnek a népek hagyományai, vallásai. Ezt, és ennek igazságát ismerték fel és vallották az emberiség legnagyobb bölcsei. Ezen a téren legdöntőbb a kereszténység alapítójának, Jézusnak élete, és tanítása. Év elején az ember nem-

Újévi üzenet

csak maga jövőjére gondol, hanem népe, közössége, jövőjére is. Benne gyermekeire, unokáira, sőt dédunokáira is, hogy min fog múlni jövőjük, boldogságuk?

Az eddig ismert társadalmi rendszerek mind csődöt mondtak. Átéltük a földi paradicsomot, ígérő kommunizmust. Ígéretekkel és vallásellenes tartalommal jelentkezett a szociáldemokrácia. Most meg tanuljuk a liberális nézetekre épülő kapitalizmust, amely állandó gazdasági krízissel ríogatja az embert, s a pénz uralmával a népeket. Minden rendszerben lehet valami jó, de valahol elveszett a társadalmi igazságosság. A francia forradalom által meghirdetett szabadság, egyenlőség testvériséggel szemben, a százazreket lefejező nyaktiló jutott hatalomra, mint az egymást „szabadsággal” – köszöntő kommunizmusban az osztályharc. A feltűnő az, hogy ezeket a rendszereket a vallás üldözése jellemezte. Pedig jöhet bármilyen rendszer, mely lehet,

hogy önmagában jónak is ígérkezik, de a vallásalkölcsei rend vállalása nélkül mindenképpen megbukik. Az unitárius vallású Balogh Edgár, a nagy szociáldemokrata ezzel kapcsolatban így vallott: „Az elárult szocializmus lehetőségeit az ökumenikus kereszténység szeretettánával párosítottam, vigaszt találva Márton Áron püspök biztatásában. A különféle politikai irányzatok plurális egységét csakis a keresztény erkölcs elve alapján tudom elképzelni, egy új világetika kibontakozásában”. Az ember és az emberiség nem lehet kísérleti nyúlként bizonytalan rendszerek áldozata. E vesztélytől csak az önismeret, és az erkölcsi rend vállalása mentheti meg az emberiséget. Az ember alkatánál fogva ismerni szeretné önmagát, és jövőjét. Az újesztendőre vonatkozóan sajnos ez nem lehetséges, annyi azonban igen, hogy lehetőségünk, és tehetségünk birtokában megvalósítsuk az Isteni tervet, hogy ha tehetséget érzel magadban valamire, akkor legyen bátorodásod kiművelni és ismertté tenni azt.

RÁZMÁNY CSABA PÜSPÖK

A görög katolikus liturgia 1.rész

A most induló sorozatomban bevezetést, eligazodást kínálok a csodálatosan szép és izgalmas görög katolikus liturgiában. A görög katolikus liturgia, vagyis mise teljesen más, mint a római katolikus. Cseppet sem hasonlít a kettő egymásra. Sem szertartásában, énekeiben, sem imádságaiban, de még a miseruhákban, sőt a templom berendezésében sem!

Mi is az a szertartás, szertartás? A megvallott hitünk. Ebben lehet különbözőség a katolikus szertartásokon belül, azonban a tételesen megfogalmazott hitben, vagyis dogmákban nincs eltérés és nem is lehet! Mert a dogma a Krisztustól kapott, apostolok által közvetített kinyilatkoztatás, amit az Egyház tanít nekünk a Szentírás és szent hagyomány segítségével. A liturgia, vagyis mise szövege a dogmatika minden területét érintik. A liturgia tulajdonképpen a belső istentiszteletünk megnyilvánulása. A szertartás pedig a nyilvános istentiszteletnek az egyház által megállapított rendje.

A római katolikus ember el sem tudja képzelni, hogy a mise másmilyen is lehet, mint amilyenek ő ismeri! Pedig a II. Vatikáni zsinat előtt háttal misézett a római pap, latinul, és másképpen szabott ruhában, mint manapság. De a katolikus hitű keleti egyházban, a görögön kívül, amit bizáncinak nevezünk, még négy féle liturgia létezik! Antióchiai, alexandriai, káld, örmény! Ezeknek az egyházaknak saját

fegyelmi rendszere van, amelyből a római hívek azzal szembesülhetnek legelőször, hogy kovászos kenyérral áldoznak és a papjai nősülhetnek.

Miért és hogyan alakultak ki ezek a különbségek? Keleten sok apostol és az ő tanítványaik térítettek, míg nyugaton csak Rómában alakult ki egyház. A keleti egyházak alkalmazkodtak az ottani sokféle nép nyelvéhez, szokásaihoz, kultúrájához, mentalitásához, nemzeti sajátosságaihoz. Az egyházak megőrizték egymástól való függetlenségüket, nem történt centralizálás, nem úgy, mint nyugaton, ahol minden később alakult közösség Rómától függött. Keleten a liturgia sokfélesége nem érintette a hitbeli egységet. A keleti egyházak fő vezető városai Jeruzsálem Palesztinában, Antióchia Szíriában, Alexandria Egyiptomban, Konstantinápoly a Bizánci birodalomban.

Melyek az eltérések a két egyház liturgiája között?

A keleti egyházakban a liturgia kezdetől fogva a nép nyelvén folyt! Ez ma már természetes a nyugati egyházban, de 1960 évig ez nem így volt! Csak a II. Vatikáni zsinat után váltotta fel a latint a

nemzeti nyelv. A latin használatának előnye is volt, például ha egy magyar hívő elment Rómába vagy Lengyelországba, vagy akár Spanyolországba, mindenhol megértette a misét, mert latinul miséztek mindenhol. A keleti egyházban az első perctől fogva, Egyiptomban kopt nyelven, Örményországban örményül, Szíriában szírül miséztek, és nem a kor közvetítő nyelvén, görögül.

Eltérés még továbbá a keleti és a nyugati egyházban a liturgiában, hogy keleten, a pap a misét a néppel együtt végzi, párbeszéd formában. A keleti liturgiában mindig két szín alatt áldoztatnak a papok, tehát az átváltozott bort is mindig megkapják a hívek a kenyér mellé, nemcsak a nagy ünnepeken, mint a nyugati egyházban. Keleten az átváltozott kovászos kenyeret proszforának nevezik.

A keleti egyházakban, így a görög katolikusoknál is, a keresztelési olajat és a betegek keneténél használt olajat a pap is megszentelheti, nemcsak a püspök, mint a római katolikusoknál. A görög katolikusoknál a keresztelés után nyomban megtörténhet a bérálás, amit a pap is kiszolgáltathat.

(Dr. Ivancsó István: „Görög Katolikus Szertartás” című könyve alapján)

PAPP NÓRA

Baziliták története

Események időrendi sorrendben

(Archívumi dokumentumok alapján – helyreigazítás)

1900-ban a bazilita atyák iskolát vezetnek és a máriapócsi kolostorban szemináriumot működtetnek az Osztrák-Magyar Monarchia bazilita növendékei számára.

A első, 1905-ös Kegykép könnyezésről a bazilita házfőnök Zubriczky Tivadar, a munkácsi görög katolikus püspöknek Ficzák Gyulának azonnal jelentést tett. Vizsgálóbizottságot állítottak fel. A könnyezés bazilita tanúi voltak: Ruszinkó Emmánuel vikárius, Maxim Atanáz és Dolhy Leontin és Szkiba Teofán és Bihary Pál tanárok, Gavris Kelemen ecclesiarca.

Az I. világháborúban, Máriapócs harangjait, hadi célokra, hogy azokat ágyúnak beöntsék, el akarják kobozni. A Hajdúdorogi püspök ezt megakadályozza, a következő levelet írva a hadügyminiszternek: „Máriapócs, amely a Nyírség szívében fekszik, a lelki életben oázis, ahol a fáradt és szenvedésekkel bajlódó utas lelkiileg megpihen, gyötrődéseiből megszabadul és az élet további küzdelmeihez erőt kap... Máriapócs ezért édes Magyar Hazánk leglátogatottabb búcsújáró helye.” A kérést a miniszter meghallgatja s a harangok Máriapócson maradnak. 1916-ban a munkácsi püspök kéri a máriapócsi bazilita atyákat arra, hogy a háborúban árván maradt gyermekek elhelyezéséről gondoskodjanak. A bazilita atyák ekkor határozzák el az apácázarda megalapítását, ahol árvákról is gondoskodnának. A nehéz körülmények miatt csak sokkal később valósulhatott meg, Páter Dudás Miklós tartományfőnöksége idején.

1925–1939 közt a bazilita atyák, népmissziókat tartottak, mellyel nem csupán magyar földön, de külföldön is ismertekké váltak. Az atyák összesen 362 nép-

Török Izsák Tartományfőnök és Bertalan atya

missziót tartottak. A legtöbbet Magyarországon, de sokat Szlovákiában, Erdélyben, Kárpátalján és az USA-ban. A népmissziókra általában két páter ment el.

Az ünnepélyes megnyitás után napi három alkalommal tartottak missziós beszédet. A beszéd témái a következők voltak:

az élet célja, a lélek üdvössége, a bűn, a halál, a megtérés, Isten irgalma, Krisztus követése. Az oktatást csoportokra osztva végezték: lányok, legények, asszonyok, férfiak, gyermekek. A missziós beszédek gyertyás körmenet zárta, amely a temetőben volt szombat este. Vasárnap a szentmisében pedig elbúcsúztak a hívektől.

1933-ban a baziliták rendházát alapítanak Hajdúdorogon. A rendházra az igény a népben merült fel, egy népmisszió idején. Nehéz időkben, de sok áldozat révén megalakul a bazilita atyák által irányított görög katolikus fiúliceum és tanítóképző.

A II. világháborúban az orosz front átvonulása előtt a kegyképet el kell rejtetni, hiszen félő, hogy azt hadizsákmányként elrabolnák az orosz katonák. Erről, s arról is, hogy az atyák a máriapócsi fiatal leányokat elbujtatták, a kegykép mögötti levélben olvashatunk feljegyzéseket.

Az 1950-es években a bazilita rendet feloszlatták a kommunisták Magyarországon, a tagjait

pedig internálták. Négyévtizedes egyházüldözés kezdődik ekkor. Az 1950-es években, a kommunista istentelen diktatúra idején, igyekeztek a túlélés reményében a baziliták, mint mindenki más akkoriban, elkerülni a termény-beszolgáltatásokat, padlás lesepréseket. A bazilita monostor pincéjében háziállatot vágta le, halkán, vigyázva, hogy azt titokban beszállíthassák a szemináriumba a görög katolikus kispapoknak. A baziliták szívügye volt a nyíregyházi szeminárium. A legnagyobb Rákosi terror idején, sikerült létrehozni a szemináriumot, Nyíregyházán.

TÖRÖK ISTVÁN IZSÁK
BAZILITA HÁZFŐNÖK

Modern kori magyar vértanúra emlékeztek a Felvidéken

A Szímői Római Katolikus Plébánia és a Pázmaneum Polgári Társulás december 3-án tartotta közös megemlékezését Brenner Jánosról, a kommunisták által meggyilkolt magyar vértanúról. A megemlékezést azon kilenced 3. állomásaként tartotta, amelyet a keresztény magyarságért és Európáért indítottak a Felvidéken. Az Imakilenced keretében havonta mindig egy-egy magyar szent vagy hitvalló életéről elmélkednek más-más magyar plébánián.

A hívek rózsafüzér imádsága után következett a szokásos előadás, melynek keretében mindig az adott szent vagy hitvalló életútja kerül ismertetésre. A meghívott előadót és a híveket Sáraí Attila helyi plébános, a Pázmaneum Társulás alelnöke köszöntötte, aki nemrég került a helyben lakó lelkipásztort sokáig nélkülöző egyházközségbe. Szent-péterről, Attila atya előző helyéről egy autóbusszal érkeztek a hívek a jelenlegi lelki atyjukkal. Ezúttal Ft. Brenner József szombathelyi püspöki helynök tartotta az előadást testvére, a bolsevik gonosztevők által meggyilkolt Brenner János életéről és boldoggá avatásának folyamatáról.

József atya családjáról szólva elmondta, hogy felvidéki gyökereik vannak, hiszen édesanyjuk a Trencsén megyei Bánról származott. Megható előadásából megismerhettük testvére, János életét, áldozatos munkáját.

Brenner János Szombathelyen született 1931. december 27-én. A családnak második fiúgyermek, később mindhárom fiúból pap lett. Az iskolák államosítása után Zircre ment azzal a szándékkal, hogy belép a ciszterci rendbe. A szerzetesek szétszórátása után titokban lett novícius, és egyszerű fogadalmat tett. Tanulmányait a Győri Szemináriumban fejezte be.

1955. június 19-én megyés püspöke pappá szentelte és újmisésként a magyar-osztrák határ mellett található Rábakethelyre küldte káplánnak. A fiatal káplán buzgó munkája fellendítette a hitéletet. Buzgó lelkipásztori tevékenységét nem jó szemmel nézték azok, akik az 1956-os forradalom leverése után legfőbb ellenségeiket az egyház papjaiban látták. Mái sem tisztázott

körülmények között 1957. december 15-én éjjel sürgős betegellátás ürügyén kicsalták plébániai lakásából. A templomban nyakába akasztotta betegellátó tarsolyát, amelyben az Oltáriszentséget

vitte, és kísérőjével, aki kihívta a plébániáról, a dombtetőn keresztül vezető gyalogúton elindult Zsida község felé. A két falu között megtámadták és kegyetlen brutalitással, 32 késszúrással megölték. Az ÁVH (Államvédelmi Hatóság) forgatókönyve szerint halálának oka buzgó lelki pásztori tevékenysége. Céljuk a megfélemlítés volt. A körülmények arra engednek következtetni, hogy az ÁEH (Állami Egyházügyi Hivatal) jóváhagyásával szemelték ki Brenner Jánost. A gyilkosság elkövetői mégsem érték el a céljukat. A hívek a gyilkosság folytán még jobban ragaszkodtak a vértanú káplánhoz. Tiszteletét nemcsak őrizték, hanem tovább is adták. Az 1956-os forradalom után országszerte hét papot öltek meg. Az emberek véleménye szerint a titkosrendőrség és az ÁEH a püspököket és a buzgón dolgozó papokat akarta megfélemlíteni. A gyilkosságokon kívül több papot vertek meg és kényszeríteni próbálták őket az állammal való együttműködésre. Itt nemcsak testi, hanem lelki terrort is alkalmazott a

diktatúra a megfélemlítésre. A tisztaalkú, buzgó lelkipásztor vértanúhaláláról hosszú évtizedekig nem volt szabad beszélni, képeit levetették a Győri Szeminárium faláról.

A szombathelyi szalézi templom kriptájában helyezték örök nyugalomra. Sírján újmisésként olvasható: Az Isten-szeretőknek minden a javukra válik!

Brenner János tisztelői 1993-ban létrehozták a Brenner János emlékhely alapítványt. Az a célja, hogy Brenner János emlékét méltó módon megőrizzék. Ennek érdekében emlékkápolnát építsenek fel, az emlékhelyeket fenntartsák, emlékét őrizzék, életét és tetteit feltárják, továbbá a boldoggá avatást támogassák. Az alapítvány Zsidán emlékkápolnát építtetett, amelyet dr. Konkoly István megyéspüspök 1996-ban szentelt fel. A szombathelyi egyházmegye 1999. október 3-án hivatalosan is elindította Brenner János boldoggá avatási ügyét.

Miután a hívek megismerhették a vértanú káplán életét, és azon belül betekintést nyerhettek a kommunisták által alkalmazott testi és lelki terrorba, az ünnepi szentmisén imádkoztak Brenner János boldoggá avatásáért. A szentmise főcelebránsa Brenner József atya 15 oltártestvérevel együtt mutatta be a legszen- tebb áldozatot a szímői Szent Márton plébá-

niatemplomban. Szentbeszédében szólt az ádventi felkészülésről, a Jézus-várasról és a bűnbánatról.

A szentmise végén Horváth Róbert atya meghívta a jelenlévőket az Imakilenced 4. megállójára, az alistáli egyházközségbe, mely Árpád-házi Szent Margit ünnepén kerül megrendezésre.

A megemlékezés a pápai és a magyar himnusz eléneklésével ért véget a templomban. A zarándok hívek ezután a lelki felgyűlés mellett szeretetlakomában is részvételük a szímői egyházközség tagjainak jóvoltából. A lelki atyák megtekinthették a falu híres szülöttének, Jedlik Ányos tudós bencés szerzetesnek a tiszteletére rendezett emlékszobát és megismerkedhettek életútjával, melyet Bób János, a falu polgármestere ismertetett.

PÁZMANEUM/KARAFFA ATTILA

Felvidéki imakilenced Alistálon

A Pázmaneum Társulás által kezdeményezett imakilenced soron következő megemlékezésére Alistálon került sor január 15-én. Az ünnepi rendezvényt azon kilenced 4. állomásaként tartották, amelyet a keresztény magyarságért és Európáért indítottak a Felvidéken. Az imakilenced keretében havonta mindig egy-egy magyar szent vagy hitvalló életéről elmélkednek más és más községben. A zsitvabesenyői, zselízi, szímői állomások után január hónapban Alistálon gyűltek össze felvidéki hívő katolikusok, hogy imádkozzanak a magyar családokért és az egész nemzetért. Farkas Zsolt nagykeri lelkiatya a rózsafüzér imádság után ismertette Kaszap István életét:

Gyermekkorának indulatos, makacs természetén nagy küzdelem és sok-sok kudarc után sikerült úrrá lennie. A tanulásban tudatosan nevelte magát a szorgalmas, pontos, eredmé-

A szentmise előtt Sára Attila szímői plébános vezetésével az egybegyűltek elimádkozták a Magyar Katolikus Püspöki Kar által kiadott imát, így is csatlakozva az imaévhez.

Az ünnepi szentmise elején a helyi lelkiatya, Horváth Róbert köszöntötte az egybegyűlt lelkiatyákat és a híveket, akik távoli vidékekről is érkeztek. Az ünnepi szónok Molnár Péter ludányhalászi esperes volt, aki szentbeszédében Árpád-házi Szent Margit életéről és áldozatos lelkületéről elmélkedett. Mint mondta, a királylány mindig azokat a munkákat végezte el, amelyektől rendtársai esetleg vonakodtak. Ő azonban mint Krisztus menyasszonya mindig boldogan segítette a rászorulókon, és nem tántorította el céljától semmi sem. Még az sem, hogy időközben apja, IV. Béla férjül szerette volna adni, de Margit kitarott jegyese, az Úr mellett. Nem várta, hogy udvaroncok hada hódoljon előtte, és megvetette a földi pompát. Mindhalálig megmaradt alázatosnak és szerénynek.

nyes munkára. Nyolcadikos gimnazista volt, amikor eldöntötte, hogy jezsuita lesz. 1934. július 31-én, Szent Ignác ünnepén lépte át a budai Manréza küszöbét. Gyermekkorában egészséges volt, gimnazista éve alatt sokat sportolt, sőt tornászbajnokságokat nyert. Cserkészvezető volt, akire mindig felnéztek cserkészei. Hamarosan azonban betegeskedni kezdett. A noviciátus első hónapjaiban tökéletesen azonosult a rend célkitűzéseivel, engedelmes készséggel fogta meg előljárója kezét, hogy Krisztus számára alkalmas eszközzé formálják, de már Karácsony táján megkapta Istentől az első jeleit annak, hogy a türelemmel viselt szenvedések nagyon is szűk útján, egyedül a megfeszített Krisztus lesz az ő vezére. A következő év már a betegség ideje. Miután búcsúzni kényszerül noviciustársaitól és a rendtől, otthon a család nagy szeretettel és megilletődött gyen-

géséggel fogadja. Ha zserkezése után öt napal belázasodik, és december 16-án beszállítják a helyi kórházba; előtte gyónt és fölvette az utolsó kenet szentségét. 17-én hajnalban gégemetszést végeznek rajta. Hajnali ötkor írásban papot kér a mellette virrasztó nővértől, aki sietve keresi meg a kórház lelkészét. Mire visszaérkeznek, a beteg már elvesztette eszméletét. Így fogadta az utolsó áldást és a pápai föloldozást. Fél órával később átment a mennybe Urához, Istenéhez. Utolsó üzenete a szüleihez szólt: „Isten veletek! Odafele találkozzunk. Ne sírjatok, mennyei születésnap ez. A jó Isten áldjon meg benneteket!” Teste ma Székesfehérvárott, a Prohászka-emléktemplom falához épített kriptában nyugszik. Boldogáavatási eljárását a székesfehérvári egyházmegye megindította.

doljon előtte, és megvetette a földi pompát. Mindhalálig megmaradt alázatosnak és szerénynek.

Péter atya kifejtette, hogy a szentek a legalapvetőbb dolgokat is hittel és szeretettel vitték végbe életükben. Szerették az Istent és tanítása szerint éltek. A szentmise végén, Dr. Karaffa János, a Pázmaneum elnöke felidézte Dr. Erdő Péter bíboros-prímásnak az imaévet a Margit-szigeten megnyitó beszédét, amelyet a Magyar Televízió és a

Katolikus Rádió révén a felvidéki magyar hívek is követhettek. Ezután megköszönte az atyáknak és a híveknek az elmúlt évben adott támogatását, és buzdította a híveket, hogy vegyenek részt a Mons. Orosch János püspök által az ősi Csallóköz szívében fekvő Bacsfa-Szentantálra január 18-ára meghirdetett zarándoklaton.

A szentmise a pápai, a magyar és a székely himnusz eléneklésével zárult. Ezután a helyi egyházközség hívei közös szeretetlakomán látták vendégül a lelkiatyákat és a zarándok híveket, amely alkalmat nyújtott papok és a hívek kötetlen beszélgetésére is.

Az imakilenced következő állomása Nagykéren lesz.

KARAFFA ATTILA/PÁZMANEUM

Mádl Dalma kitüntetése

A kitüntetett Dalma asszony, Balog Zoltán főigazgató és Matolcsi György a Kuratórium elnöke

A Polgári Magyarországért Alapítvány december 19-én tartotta ünnepélyes évadzáró ülését a Károli Gáspár Református Egyetem dísztermében, Budapesten.

Az alkalmon a dísztermet megtöltő tömeg emelkedett lélekkel figyelte Balog Zoltán főigazgató úr szavait, aki nagy örömmel adta hírül, hogy Mádl Dalma asszony elfogadta azt a kitüntetést, amelyet első alkalommal ítelt oda a Polgári Magyarországért Alapítvány Kuratóriuma.

Az ünnepeltet Orbán Viktor, a Fidesz MPSZ elnöke méltatatta, kiemelve azt a fáradhatatlan munkát, amelyet Dalma asszony a szegények, a megfáradtak érdekében végzett és végez.

Az elnök kiemelte, hogy Dalma asszony olyan emberek között is létre tudta hozni az együttműködést, akik egyébként nem lettek volna hajlandó erre. Az egyik legfontosabb értéknek tartja a családot, ezért különös figyelemmel fordul a nagycsaládosok és a gyermekek felé.

DR. KIS BOÁZ

Általános tisztújítás a református presbitériumoknál

A végéhez közeledik a presbiteri választások folyamata, amelynek során a gyülekezetek az Egyházmegyei Közgyűlés által jóváhagyott presbiteri létszámokat betöltik, illetve a régieket megerősítik, vagy helyettük újat választanak. A Magyarországi Református Egyház Alkotmánya hat éves ciklusra választja a nem lelkesíti tisztségviselőket, a presbitereket és gondnokokat. Ez a ciklus 2005. december 31-ével lejár és 2006. január 1-jétől szolgálatba lépnek az új testületek.

Igen fontos, hogy a gyülekezetek olyan presbitereket válasszanak, akik bizonyágtevői Isten Igéjének és áldozatos szolgálattal segítik a lelkipásztor tevékenységét. A református egyházban a zsinat-presbiteri elv szerint teljesítik feladatukat Isten elhívott szolgálói, ami elsősorban szolgálatot jelent, amely mindenekelőtt a Szentlélek ereje által erősíti az Anyaszentegyházat.

Határon túli egyházfők látogatása

Erdélyi, kárpátaljai, felvidéki és vajdasági magyar egyházi vezetők találkoztak *Sólyom László* köztársasági elnökkel múlt csütörtökön a Sándor-palotában. Az államfő hivatalba lépése óta először fogadott határon túli magyar püspököket.

A mintegy kétórás, zárt ajtók mögött folytatott megbeszélésen *Adorjáni Dezső Zoltán*, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke tájékoztatta az elnököt a romániai kisebbségi egyházak, különösen a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház életéről és szolgálatáról.

A találkozón szóba került a restitúció, a kisebbségi törvénytervezet, a felekezeti iskolák ügye, és szó esett a kisebbség diszkriminációjáról is. Az egyházvezetők külön kitértek a kettős állampolgárság kérdésével kapcsolatos határon túli reagálásokra: szóltak a rezignációról, a nemzeti öntudatot romboló hatásról, az elbizonytalanodásról, az elvándorlás felgyorsulásáról. Elmarasztalták az MSZP és az SZDSZ meggondolatlan negatív kampányát. Említették azt is, hogy a magyarság értéke december 5. miatt nagyot zuhant a szomszédos államok politikai elitjének a szemében.

A katolikus, a református, az evangélikus és az unitárius egyház vezetői megbeszélésen vettek részt az Országházban is. Itt *Szabó Vilmos*, a Miniszterelnöki Hivatal külkapcsolatokért és nemzetpolitikáért felelős államtitkára tartott előadást az egyházaknak a határon túli magyar közösségek életében betöltött szerepéről, *Gulyás Kálmán* címzetes államtitkár pedig az egyházak közösségépítő és identitáserősítő munkájáról beszélt. Az egyházi vezetőket *Bozóki András* kulturális miniszter köszöntötte, és vendégül látta őket *Szili Katalin*, az Országgyűlés elnöke is.

November 23-án nagyon sikeres és jó hangulatú találkozóra került sor a tizenhat magyar püspök és *Orbán Viktor*, a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség elnöke között. A megbeszélésen szó esett a határon túli magyar közösségek helyzetéről és arról, milyen fontos, hogy a magyar vállalkozói tőke eljusson a szomszéd országokba, hiszen az ottani vállalkozók a magyarországi tőke segítségével erősödhetnek meg.

DR. KIS BOÁZ

60 millió forintos japán támogatásban részesült a Károli Gáspár Református Egyetem

A japán kormány kulturális segélyprogramját 1991 óta – többek között – Magyarországra is kiterjesztette. A Japan's Cultural Grant Aid – a Japán Kulturális Segély, ahogyan a neve is mutatja – kultúrával kapcsolatos tevékenységekhez, mindenekelőtt a japán kultúra megismerésére és terjesztésére adható.

A program keretében a japán kormány technikai és műszaki berendezések kulcsrakész rendszereit szállította az évek során a pályázatok nyerteseinek, így – 1991 óta – támogatásban részesült többek között a Magyar Állami Hangversenyzenekar, a Magyar Állami Operaház és az ELTE Nyelvi labor is.

Jertek, hát mi is örvendjünk...

Ezentúl a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karának Japán Tanszékét is a japán kormány kulturális pályázatának nyertesei között köszönhetjük. A támogatás révén az egyetem korszerű japán nyelvi laborral gazdagodik.

Az ünnepélyes átadásra – amelyen részt vettek az egyetem, valamint a magyarországi református egyház vezetői, továbbá a Magyarországra akkreditált japán nagykövetség képviselői – december 14-én került sor a helyszínen. Az átadást sajtótájékoztató követte, amelyen *Szűcs Ferenc*, a KRE rektora megköszönte ezt a nyelvoktatásban hatalmas előrelépést jelentő ajándékot. *Inagawa Teruyoshi* Japán magyarországi nagykövete beszédében hangsúlyozta a református egyetem magas színvonalú oktatását, külön köszöntötte a japán tanszékét abból az alkalomból, hogy a japán szónokversenyt is a református egyetem hallgatója nyerte. Örömet fejezte ki, hogy a japán tanszék vezetőjének irányításával japán–magyar szótár készül. *Bölcseki Gusztáv* püspök, a Zsinat lelkészi elnöke szintén megköszönte a japán kormány támogatását, és kiemelte, hogy két különböző kultúra találkozásának milyen eredményei lehetnek, amelynek során a sok ezer kilométeres távolságot legyőzi a barátság, ahogy ez ebben a mostani támogatásban is megnyilvánul. *Nagy Sándor*, a Zsinat világi elnöke kiemelte a japán alaposítást, a takarékoskosságot és azt a fegyelmet, amellyel az ilyen jellegű támogatások lehetővé válnak. *Varrók Ilona*, a japán tanszék vezetője szintén nagy örömeinek adott hangot. A sajtótájékoztatón megjelent *Borka Zoltán*, az NKÖM nyugalmazott szakfőtanácsadója, és *Tarr Zoltán*, a Zsinatiroda tanácsosa is. A nyertes pályázatot az egyetem részéről *Pongrácz Márta* főmunkatárs gondozta.

Évek óta ez a labdarúgó torna azt a célt szolgálja, hogy a karácsony öröme még teljesebb legyen az ifjúság körében. S hogy ez így van, arra példa az az egyszerű történet, hogy mialatt a karácsonyról szóló bizonyágtétel hangzott el a sportcsarnokban, az egyik fiatalember a hangszórókhöz ment és lekapcsolta a könnyűzenei blokkot.

Természetesen jól esett a mozgás, a versengés, s a húsz csapat közül végül is a *Pesterzsébet-Központi Református Egyházközség* csapata nyerte el ismét a kupát. Ezüstérmesek a *Budavári Evangélikus Egyházközség* fiataljai, bronzérmesek pedig a *Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának* ifjai lettek. A legjobb góllövő *Kun Gábor* (Pesterzsébet-Központi Református Egyházközség), a legjobb kapus *László Árpád Levente* (Budapesti Mentők), s a legjobb mezőnyjátékos *Kaszó Gyula* (Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara) lett. Ők hárman oklevelet kaptak, míg a csapattagok emlékérmekkel térhettek haza. Így teljeseedett be a karácsonyi ének: "Jertek, hát mi is örvendjünk!"

DR. KISS BOÁZ

Amikor egy, számunkra ismeretlen szervezettel foglalkozunk, alapjába véve két kérdés merül fel bennünk: "Ti kik vagytok?" és "Mivel foglalkoztok?". E kérdések alapján szeretném bemutatni Szervezetünket.

A Vajdasági Keresztény Ifjúság egy polgári kezdeményezés, melyet ifjú alapítói 2002. november 5-én hívtak életre Szabadkán. Az alapítás időpontját tudatosan e napra datáltuk, hiszen ezen a napon emlékezünk meg Árpád-házi Szent Imre hercegről, a magyar fiatalok fő patrónusáról. A VKI fő céljainak a kereszt-

tény fiatalok érdekképviseletét, a keresztény értékek védelmét és közéleti síkon való bemutatását, a fiatalok tudatos keresztény életre való nevelését tűzte ki.

Esték a ferenceseknél címmel 2003. januárjában indítottuk el első sorozatunkat, mely azóta is igen kedvelt rendezvénye a szabadkai magyar közéletnek. A sorozat neve kezdetben a hely megjelöléséül - a Ferenciek kolostorának hittanterme - szolgált, ma már egy folyamat részeként, márkanévként említjük. Célja elsősorban az volt - és tulajdonképpen ma is az -, hogy a fiatalok valamint a szabadkai magyar közélet rendelkezésére álljon egy, minőségi, kulturális-, művelődési-, politikai-, közéleti- vallási kérdésekkel foglalkozó előadás-sorozat. Az elmúlt évek folyamán Szabadka egyik leglátogatottabb kulturális rendezvényévé nőtte ki magát. A sorozat egyaránt szolgálja a keresztény közéletiséget

Püspökök

Szervezetünk jelképe egy kereszt, melyet a háttérben egy nem teljes kör vesz körül. A kereszt egyenlőszárú ún. békés kereszt. Utal a békére, valamint arra, hogy mindannyian egyformák vagyunk (hiszen minden szára egyenlő hosszúságú). A háttérben levő kör nem teljes, hiszen világunk sem teljes. A felső bal mező üresen áll. Ez jelképezi a teljességre való törekvést. A kör kék színű, utal Európára. A kört a kereszt takarja el, hiszen mi egy keresztény Európában gondolkodunk. A jelkép a kék-piros színeivel, a fehér alappal nem a nemzeti színeket jelképezi, hanem az állam zászlajának színeivel arra az országra utal, ahol élni és dolgozni kívánunk.

és a kulturális tevékenységet is. Több, nevesebb egyházi és közjogi méltóság tartott előadást az Esték a ferencesek-

nél sorozat keretében. Vendégeink voltak többek között: DR. MÁDL FERENCNÉ; JÓZSA LÁSZLÓ, a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács elnöke, JÓKAI ANNA, Kossuth-díjas író, TH.MGR. DOLINSZKY ÁRPÁD, az Evangélikus Egyház szuperintendense, és mások. Az Esték a ferenceseknél sorozat legutóbbi vendége

DR. KORZENSZKY RICHÁRD OSB, a Tihanyi Bencés Apát-ság perjele volt.

2005 szeptemberében kezdtük el drog prevencióval foglalkozó programunkat Szabadka Község általános iskoláiban, mely a NEM TILTANI, HANEM MEGELŐZNI! nevet viseli.

A fiatalokkal interaktív előadások útján szeretnénk tudatosítani a különböző drogok hatásait, használatuk következményeit. Ez a program az általános iskolák 7. és 8. osztályos tanulóinak felvilágosítását célozza meg.

2004 adventjében szerveztünk első ízben ökumenikus gyertyagyújtásokat Szabadka keresztény templomaiban ÁDVENTI GYERTYAGYÚJTÁSOK címmel. A gyertyagyújtás alapját az esti zsolozsma, a vesperás elimádkozása adja, melynek keretén belül felekezeteink lekipásztora hirdetnek igét. A gyertyagyújtásokat már az első évben megszerette Szabadka.

2005 adventjére jelent meg első Liturgikus füzetünk, amely az Adventi gyertyagyújtások nevet viseli.

NAGYBŐJTI BŰNBÁNATI LITURGIÁKAT az elmúlt évben szerveztünk először Szabadka keresztény templomaiban. A bűnbánati liturgiák nagybőjt vasárnapjain kerültek megrendezésre. A Vajdasági Keresztény Ifjúság egy keresztényebb Európáért küzd, próbál tevékenykedni Szerbia Montenegro Államközösségében. Úgy véljük, hogy az évezredek keresztény értékeit nem szabad Európának elhagynia, elveszítenie, hiszen ezek történelmét, gyökereit jelentik a modern Európának. A VKI jel kíván lenni az Európai Unió legdélibb határán túl, abban az országban mely az elmúlt évtizedek alatt oly sokszor volt ágyúktól és puskák zajától hangos. A VKI a keresztény értékek védelmezője, s hirdeti, hogy nem szabad a "szemet-szemért, fogat-fogért" elveket alkalmazni.

A VKI egy fiatalok általi kezdeményezés, mely szól mindegyik korosztályhoz,

Luther-kórus

s buzdít a keresztény értékeken alapuló társadalom megteremtéséért.

Szervezetünk több, un. Műhelyt tömörít magába, melyek mindegyike konkrét célokkal és feladatokkal dolgozik: **EGYSÉG** - célja a keresztény egységteremtésért való munkálkodás szakmai szempontok alapján és mindennapi életben. **PÁR-BESZÉD** - zsidó-keresztény párbeszéd és együttműködés elmélyítése. **MANÓK** - a 8-14 éves korosztállyal való munka. **ISIDORUS**

- **KOMMUNIKÁCIÓS-HÍRKÖZLŐ MŰHELY** - kommunikációs feladatok ellátása, kiadványok szerkesztése és publikálása. **KORTÁRS** - kortárs segítés, drog preventív feladat ellátása a fiatalok körében. **DEMOKRÁCIA** - a fiatalok politikai életre való nevelése, politikába való bekapcsolása. **ESTÉK A FERENCESEKNÉL** - az előadás-sorozat szervezése és lebonyolítása. **NÁNDORFEHÉRVÁR 1456** - a csata 550-ik évfordulójának ünnepi megszervezése.

2005 áprilisa óta működik szervezetünkön belül az "ÖKUMENIKUS IFJÚSÁGI LELEKÉSZSÉG, SZABADKA" munkatestület, mely felekezetek feletti, un. Ökumenikus jellegű.

TERVEINK AZ IDEI ÉVRE

Továbbra is folytatni KÍVÁNJUK ESTÉK A FERENCESEKNÉL, NAGYBŐJTI BŰNBÁ-

NATI LITURGIÁK és az ÁDVENTI GYERTYAGYÚJTÁSOK NEVŰ rendezvény-sorozatunk szervezésén.

Kiemelten szeretnénk foglalkozni a NÁNDORFEHÉRVÁRI győztes CSATA 550-DIK ÉVFORDULÓJÁVAL. Július 22-én Belgrádban, a csata emlékművénél ünnepi megemlékezést kívánunk szervezni. Sza-

badkán, Zentán, Topolyán és Újvidéken ünnepi műsorokkal kívánunk megemlékezni e jeles évfordulóról. A győztes csatáról egy füzetet kívánunk kiadni, melyet minden magyar középiskolásnak ingyen eljuttatunk.

SZÓLJ HOZZÁ! címmel Vajdaság szerete lakossági fórumokat szeretnénk szervezni a magyar fiatalok bevonásával. A projektum célja, hogy a fiatalokat bevezessük a közéleti-, politikai életbe, összegyűjtsük problémáikat, nehézségeiket, vízióikat, azokat továbbítsuk a megfelelő állami szervek felé. **KEDD - KERESZTÉNY ESTÉK A DIKOTTHONBAN:** Előadás-sorozat a Szabadkán élő és tanuló középiskolásoknak. Az est házigazdája DOLINSZKY Gábor, az Evangélikus Egyház ifjú lelkésze lesz. **ISMERJÜK MEG SZABADKÁT!** A projektum a szabadkai középiskolásokat célozza meg. Célunk a szabadkai épületek bemutatása. Kéthetente egy-egy patinás épületet kívánunk "felfedezni" szakértő segítségével. **VAN 1 KÉRDÉSEM!** címmel a fiatalokat és az érdekképviselőinkben magasabb posztot betöltő magyar politikusokat szeretnénk egy asztalhoz ültetni. A projektum fő célja, hogy a fiatalok betekintést nyerjenek az érdekképviselők

munkájába, lássák azok fontosságát, és kérdéseiket feltehessék ezen intézményeink vezetőinek. **NET HITTAN** - a középiskolai hittan anyagát, az alapvető hittani fogalmakkal katolikus, evangélikus és református megközelítésből a világhórra fel kívánjuk tenni. Az anyagokat multimédiás eszközökkel (képi, hang és videó) kívánjuk bővíteni. Célunk, hogy az interaktív oldalakon keresztül a fiatalokat felvilágosítsuk az alapvető hittani fogalmakról.

A Vajdasági Keresztény Ifjúság felelősséget érez a keresztény közélet területén az **UTÁNPÓTLÁS** támogatására és elősegítésére. A 2006-os évben lehetőségeihez mérten támogatni kívánja e területet is. A Vajdasági Keresztény Ifjúság a www.christianus.org.yu honlapon érhető el.

A bemutatást az égi patrónussal kezdtem. Engedjék meg, hogy néhány mondatban szóljak földi patrónusainkról is, akik segítik munkánkat. Kezdetektől a VKI pártfogója Th.Mgr. Dolinszky Árpád evangélikus szuperintendens, Ft. Dukai Zoltán OFM ferences gvardián, a szabadkai evangélikus-, református gyülekezetek és a ferences templom. Dolinszky Gábor személyében nem csak az evangélikus egyház kapott fiatal lelkészt, hiszen a VKI szakrális rendezvényei is büszkélkednek az ő jelenlétével, szaktudásával. Művelődés terü-

letén Lovas Ildikó író, és Mgr. Hajnal Jenő egyengeti útjainkat. Rendezvényeink támogatói: Szabadka-, Zenta-, Topolya Önkormányzatai, Vajdaság Autonóm Tartomány Kormány, Illyés Közalapítvány, Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Szülőföld Alap.

NEGYELA LÁSZLÓ

ELNÖK

Régiből valami nagyszerű újat

Bemutatjuk a rákosszentmihályi Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskolát

1996 tavaszán több lelkes szülő összefogásából megalakult a „Kovács” Szülői Egyesület, akik elérkezettnek látták az időt arra, hogy egy katolikus iskola megszervezését vállalják. Egy kiürült, használaton kívüli iskolaépület, egy elszánt plébános, egy bátor iskolaigazgató, sok lelkes szülő és jó akaratú ember összefogásából 1997 őszén 184 tanulóval megnyithatta kapuit a Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskola.

Százdékukat a Főegyházmegye is támogatja, hiszen az iskola megnyitását kezdeményezve több mint 2000 aláírás gyűlt össze.

Az akkori igazgató Takács Istvánné fontosnak tartotta a keresztény és magyar értékek átadását tanítványaiknak, amit krisztusi szeretettel és következetes szigorral próbálnak a rábizottak lelkében elültetni. Az iskola sokat köszönhet Fülöp Dezső akkori plébános atyának és annak a szülői gárdának, akik nélkül nem indulhatott volna el ez a nagyszerű kezdeményezés.

Az első tanévkezdés nem volt könnyű, hiszen minden felszerelést saját erőből kellett megoldaniuk. Sokat köszönhetnek egy Hollandiából érkező segítségnek és a Máltai Szeretszolgálatnak, akik három héttel a tanévkezdés előtt felszerelték a tantermeket.

A pedagógusok nagy gondot fordítanak a gyermekek lelki nevelésére, amelynek keretét a rendszeres imák, lelki napok és szentmisék adják. Hétfőn reggelente áhítattal kezdik a napot, adventben, és nagyböjtben méltó módon lelkigyakorlattal hangolódnak az ünnepre. Délutánonként különféle foglalkozások – néptánc, képzőművész-szakkör, énekkar, sportfoglalkozás – várják a gyerekeket. December 13-án, Luca napján kézműves-foglalkozással, ját-

szóházzal készülnek a közelgő ünnepekre. Minden utolsó pénteken lehetőséget adnak a szentgyónásra, és a rákövetkező vasárnap pedig együtt vesznek részt a közös szentmisén a rákosszentmihályi Plébánia Templomban.

Farsang ünnepén minden gyermek jelmezbe bújva örül a tavasz közeledtének. Áprilisban sportnapot tartanak, ahol a tanárok és diákok mérik össze tudásukat különböző versenyeken. Május 26-án az iskola névadójának ünnepén kulturális programokkal, táncszóval, vetélkedőkkel emlékeznek Néri Szent Fülöp életére. Anyák napja közeledtével, apró figyelmességgel kedveskednek az édesanyáknak. Veni Sanctével

kezdik és Te Deummal zárják a tanévet. Bensőséges ünnepség keretében búcsúztatják a nyolcadikosokat, akik az iskolától a templomig járták végig közös élményeik színhelyeit. Január elején a Kovács Egyesület Wass Albert domborművet avatott az iskolában, az író születésének évfordulóján Sütő András fővédnökségével.

Az iskola büszke lehet számos tanítványára, akik szép eredményekkel öregbítették Alma Materük hírnevét, hiszen számos kerületi, fővárosi és országos versenyen szerepeltek dobogós helyen.

Az évek alatt világhosszá vált, hogy az épületet bővíteni kell, hiszen a tanulók létszáma egyre

gyarapodott. Egy néni hagyatékából az iskola mellett örökölt telken a Sportminisztérium és az Önkormányzat anyagi segítségével 2000-ben megkezdődhetett az új tornaterem építése, majd egy új tanári kialakítása, végül a tetőtér is beépült. Jelenleg 340 tanulóval működnek és elmondhatják, hogy nem csak a XV. kerületből, hanem Mátyásföldről, Csömörről, Kistarcsáról, Cinkotáról is jönnek gyerekek. Idén három első osztály indításával a legtöbb új diák a kerületben és a katolikus iskolák között itt ebben az iskolában tanul. Munkájukat anyagilag támogatja a Néri Szent Fülöp Katolikus Iskoláért Alapítvány, amelynek számlaszáma: 11716008-20152202.

Az egész tanári kar és szülői gárda szeretettel emlékezik meg Fülöp Dezső plébános atyáról, aki az új tornaterem átadása után néhány nappal, 2000. szeptember 9-én halt meg.

Cím: Budapest, XVI. Béla u. 23.
Telefon: 405-2479

RÓZSÁSNE KUBÁNYI ANDREA

A Jeruzsálemi Szent Lázár Katonai és Kórházi Lovagrend rövid története

A párizsi parlament nem ismerte el a Szent Lázár Lovagrendnek a Szent János Lovagrendbe való bekebelezését és 1608-ban a Szent

Szent Lázár Lovagrendbe azonban 1800-ban belépett többek között I. Pál orosz cár, Konstantin nagyherceg és számos orosz herceg. 1801-ben Frigyes Adolf svéd herceg és 1804-ben IV. Gusztáv svéd király.

ASzent Lázár Lovagrend a keleti szerzetesek kezében volt. A Szent Lázár kórházból fejlődött, amely Jeruzsálem északnyugati falán kívül esett, amikor 1099-ben a keresztések elfoglalták Jeruzsálemet. 1154-ben VII. Lajos francia király Boigny királyi várkastélyát és uradalmát adta a Szent Lázár lovagrendnek Orleans közelében. 1155-ben II. Henrik angol király már a Rend tagjait kifejezetten Szent Lázár lovagjaiként és testvéreiként emlegeti. 1190-ben a Szent Lázár Lovagrend Akkonba teszi át a székhelyét, a tengerpartra, a Mont Musard negyedbe, és részesedik Akkon szuverenitásban. 1200-ban Fülöp Ágost francia király jogot ad a Szent Lázár Lovagrendnek, hogy hajói Aiguemortban kössenek ki. Árpád házi Szent Erzsébet lepra kórházat alapított Gothában. Szent Lajos királyt Szent Lázár lovagjai veszik körül 1249-ben indult kereszties hadjáratában. Szent Lajos falat építtetett a Mount Musard negyed köré és a Szent Lázár Lovagrendnek adta Aiguemortes kikötőjét 1253/54-ben.

1291-ben Akkon eleste után a Szent Lázár Lovagrend székhelyét Boignyba helyezte, Orleans mellé, ahol Thomas de Sainville nagymester Akkon elestekor tartózkodott. A pütkösdkor tartott káptalanokra Boignyba gyűltek a rendtagok minden országból, évszázadokon keresztül.

Lázár Lovagrendet egyesítették az akkor alapított a Karmelhegyi Miasszonyunk Lovagrenddel. A Lovagrend hadihajói a Szent Lázár Lovagrend zöld és a Karmelhegyi Miasszonyunk meggyzín egyesített keresztjének zászlai alatt hajóztak ki St. Malo kikötőjéből és sikeresen küzdöttek az angol flotta hajóival 1666-ban. 1779. január 21-én a nagymester, Provence grófja (a későbbi XVIII. Lajos) véglegesen szétválasztotta a Szent Lázár Lovagrendet a Karmelhegyi Miasszonyunk Lovagrendtől, amely a francia forradalomban elenyészett. A

1830-ban a júliusi forradalomban uralomra került Orleans-i uralkodóház megtagadta a Szent Lázár Lovagrend védelmét és támogatását. Azóta a Szent Lázár Lovagrend a jeruzsálemi görög katolikus pátriárka védnöksége alatt működik.

Magyarországon a Szent Lázár Lovagrend oklevelekben 1181 óta mutatható ki, amikor Esztergomban a Szent István Lovagrenddel volt határos.

1377-ben Szentkirályi Domonkos lett a Lovagrend magyarországi helynöke és Esztergom parancsnoka. A Szent Lázár Lovagrendnek kórháza volt többek között a Buda vára mellett Logodon, amit Temesvári Pelbárt is említ, és a mai Vérmező mentén ásták ki romjait. A magyar rendtagok részt vettek a pütködsdi káptalanon Boignyban még 1558 és 1567-ben is.

Híres tagja volt a Lovagrendnek a XVIII. században Nagy Bercsényi Miklós unokája, gr. Bercsényi Ferenc, a Bercsényi huszárok ezredese, akit 1789-ben Franciaországból Bécsbe küldtek (és akinek fia, László 1835-ben Kassán halt meg). A Lovagrend újraindult Magyarországon a két világháború között és legnevezetesebb tagja Mindszenty József bíboros, hercegprímás lett, aki 1972-ben kapta meg a Lovagrend egyházi nagykeresztjét, s akinek a szentté avatásáért imádkozunk. A Szent Lázár Lovagrend és Magyarország nemzetközi szerződést kötött 1993. augusztus 18-án.

Szeretet.éhség

Magyarországtól Srí Lankáig – Székelyföldön át

Számlaszámunk: 11705008-20464565 és a weboldalunk: www.segelyszervezet.hu

2005. december 2. és 4. között Lehel László igazgató vezetésével kereste fel a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet delegátusa az augusztusi udvarhelyszéki árvíz során károsult, és azóta folyamatosan segélyezett településeket. A küldöttséget elkísérte Dr. Lévai Anikó jószoigálati nagykövet is. A Segélyszervezet rendszeresen meghirdetett Országos Adventi Adománygyűjtő Kampányának idejében bizonyára az olvasók is többször találkoztak a törött mézeskalács szívvel és a szeretet.éhség. szlogennel. Csak az adventi időszakban a szervezet budapesti és a vidéki központjai napi 6-800 adag meleg étellel és ruhával segítik a rászorulókat. Magyarországon éves szinten 200 000 alkalommal oldja meg a hajléktalanok, csonka családok, a szenvedélybetegek, az idősek és a gyermekek problémáit immár 15. éve az Ökumenikus Segélyszervezet. Miközben igen nagy hangsúlyt helyez a magyarországi szociális segítségnyújtásra, a környező országokban és a távolabbi régiókbeli segélyprogramjai is gőzerővel folynak. Srí Lankán az első 100 újjáépített házat további száz követi a közeljövőben, a halászati program keretében pedig 44 katamaránt kaptak a helybeliek. Alábbiakban a 125 millió forintot is elérő székelyföldi segélyprogram részleteit szeretnénk megismertetni a kedves Olvasóval.

Bón rendszer lezárása

Az augusztus 23-ai árvíz követő egy hónapban 20 millió forint értékű adományt osztottak ki a segélyszervezet munkatársai házról házra járva személyesen, több mint 10 udvarhelyszéki település családjai számára. Ezt követően indult el az Ökumenikus Segélyszervezet közel 50 millió forint értékű ingósgátlási programja, melynek keretében 265 székelyudvarhelyi, bikafalvai, hodgyai és farcádi család kapott vásárlási utalványokat. A kedvezményezettek az áradás során a házak alagsoraiban megrongálódott háztartási gépeik (pl.: hűtőgép, tűzhely) pótlása mellett otthonaik újjáépítéséhez szükséges építőanyagokat (pl.: téglát, cementet, ajtót, ablak, festék, faanyag), valamint tűzelőanyagokat vásároltak. A segélyakció több héten át tartó előkészítése során 8 vállalkozóval kötött a Segélyszervezet szerződést, így ezek a vásárlások, a bónok felmutatása mellett a helyszínen történhetnek a családok igényeinek megfelelően. A november 30-ig tartó akció teljes körű kihasználtsággal és

(balról:) Lehel László igazgató, Dézsi Zoltán Hargita megyei alprefektusa, Dr. Lévai Anikó jószoigálati nagykövet, Sándor József polgármester, Antal Zoltán református esperes, Ballai Zoltán református lelképásztor az alapkövetéltel ünnepején.

az árvíz károsultaktól érkező, az eddigi legnagyobb segítségként jellemzett köszönetmondással fejeződött be, még a tél beállta előtt. Ez a program igen nagy segítséget jelentet a bajba jutott családoknak.

Ajándécsomagok az árvíz károsult gyermekek számára

(balról:) Lehel László igazgató, Dézsi Zoltán alprefektus, Dr. Lévai Anikó jószoigálati nagykövet, Ballai Zoltán hodgyai református lelkész.

László igazgató és Dr. Lévai Anikó jószoigálati nagykövet elhelyezi a hodgyai óvoda alapkövetéltel.

A siménfalvai romák közül sokan beköltöztek már az Ökumenikus Segélyszervezet által támogatott teljesen új építésű házakba.

Dr. Lévai Anikó jószoigálati nagykövet és Lehel László igazgató ajándécsomagokat ad át a gyermekeknek Hodgyán

Fotók: Hazáz Sándor

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Adventi Kampányának részeként december 3-án szombaton, 245 székelyföldi árvíz károsult gyermek számára osztott ajándécsomagot. Az 1 millió forint összértékű ajándékokat Lehel László a Segélyszervezet igazgatója és

dr. Lévai Anikó jószoigálati nagykövet személyesen adta át a hodgyai, bikafalvai, farcádi és siménfalvai gyermekek számára. A csomagok helyi beszerzés útján kerültek összeállításra és többek közt édességet, kakaót, szaloncukrot, gyümölcsöt, hőcsúszkát és társasjátékokat tartalmaztak. A megrendelések kapcsán a helyi vállalkozók is közvetve segítséghez juthattak.

A hodgyai óvoda-iskola alapkövetéltel

Az ajándécsomagok átadása után került sor az árvíz károsult hodgyai óvoda-iskola alapkövetéltelére. A munkálatok jövő tavasszal kezdődnek el, az építkezés összköltsége 24-26 millió forint. A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet kezdeményezésének valóra váltása lehetővé teszi a hodgyai gyermekeknek, hogy a jelenlegi életveszélyessé nyilvánított épület helyett egy teljesen új intézménybe költözzenek. Az elkészült tervek a helyszínen bemutatásra kerültek.

Roma családok házaik műszaki átadása

Siménfalván 16 roma család háza semmisült meg a Nyikó patak áradásakor. A roma családok kosárfonásból éltek, de az árvíz elvitte az alapanyagot és az eszközöket is. A sokáig a hidegben, sátorban élő családok teljesen újépítésű, beton alapú, masszív, 1 szoba 1 konyha téglaházakba költözhetnek be. A MOL Rt. támogatásával a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet 8 millió forinttal járult hozzá a 12 ház mihamarabbi felépítéséhez. Az együttműködésben a román kormány biztosította az építéshez szükséges alapanyagokat. A Segélyszervezet szoros együttműködésben dolgozott a helyi prefektúráttal Dézsi Zoltánnal aki köszönetét fejezte ki: „A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet segítségével ezek a családok nem tudtak volna visszaköltözni az otthonaikba.”

IFJ. Kis Boáz

Szent Januáriusz vércsodája

Szent Januáriusz a nápolyi és Nápoly környéki nép leginkább tisztelt védőszentje. Benevento püspöke volt. A Diocletianus (284–305) császár alatti üldözés utolsó évében tartóztaták le. Mivel hitét nem volt hajlandó megtagadni, ezért 305. szeptember 19-én Pozzuoliban lefejezték.

Vértanúságának napját több dokumentum is megörökítette: a bolognai vértanúakták és a vatikáni vértanúakták.

Szent Januáriusz ma is népszerű szent, népszerűségét az évente háromszor megismétlődő vércsoda jelzi, valamint a hősiessen vállalt vértanúsága. Nézzük, hogy mi az a vércsoda?

A jelenség lényege: a szent püspök felfogott és összeszáradt vére évente három alkalommal folyékonyá válik. Az ünnepek elmúltával ismét kiszárad, illetve megszilárdul. A jelenségre nincs semmiféle természetes magyarázat, de van természetfeletti, amit csodának nevezünk.

Szent Januáriusz vérenek folyékonyá válása JEL, egyike azon sok jelnek, amelyek által Isten kinyilvánítja magát az egyszerű szívűeknek. A csodának vannak elfogadói és elutasítói egyaránt.

Corrado Piancastelli beszámolójának részlete így szól: „Pozitivista felfogással, objektív és nyitott módon folytattam a jelenség tanulmányozását, mentesen a retorikától és bármiféle fideista koncepciótól. Hogy a jövőben se gondolhassa senki, hogy a megfigyelést egy katolikus-szimpatizáns kutató végezte, ki

kell jelentenem: kezdeti szándékom éppen az volt, hogy elvitassam a csoda hipotézisét és alátámasszam annak a lehetőségét, hogy képzett szakemberek manipulál-

lyékony vagy félig folyékony marad, ke-
nőcsszerű, félig szilárd, folyékony és ke-
nőcsszerű, vagy részben folyékony és
szilárd együtt.”

Tehát: olyan jelenséggel állunk szemben, amelyre nézve nem érvényesek a fizika és kémia alapvető törvényei sem.

R. Januario professzor, aki spektro-

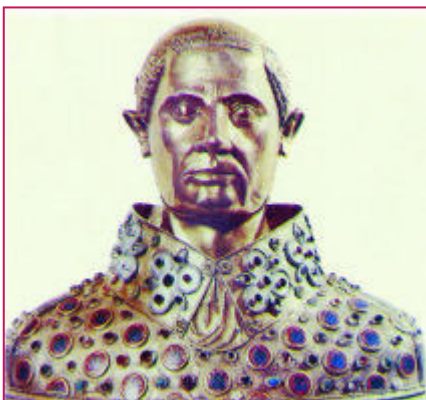
szkópiás vizsgálatot végzett, így vall: „A tartóban őrzött folyadék kétségtelenül vér. Folyékonyá válásának jelensége, a történetes módját tekintve CSODA, és nem habozok kimondani, hogy teljesen a természetfeletti műve.”

A fentebb már említett Piancastelli is kénytelen elismerni: „A kiszáradt vér nem más, mint olyan vér, amelyből hiányzik a folyadék, azaz a szérum. A vizsgált anyag úgy válik folyékonyá, mintha maga teremtené meg a semmiből a szérumot.”

VI. Pál pápa így buzdította 1966-ban a nápolyi zarándokokat: „Ahogy ez a vér szinte felforr az ünnepek alkalmával, úgy

forrjon fel ismét, úgy szökkenjen virágba és szilárduljon meg Nápoly népének hite is.” II. János Pál pápa proklamálta Szent Januáriuszt 1980-ban egész Campania patrónusává. A három fő ünnep: Május első vasárnapja – Translatio Sancti Januari; Szeptember 19. – vértanúságának ünnepe; December 16 – a Vezúv kitörésének és Nápoly csodálatos megmenekülésének napja.

Ezeket a napokat fényes ünnepekkel ülik meg. Ha belőlünk is kitör a bűn Vezúvja, kérjük Szent Januáriusz közbenjárását!

ták az üveges tartalmát.” Megfigyeléseinek eredménye: „Adva van egy szilárd anyag, le van pecsételve, kora több évszázados, amely vitathatatlanul folyékonyá válik, megváltoztatja a színét, tömegét, súlyát, képlékenysé-
gét a szemünk előtt. Fényképező és filmfelvevő gépeink előtt: tavasszal, őszszel és télen, melegben és hidegben, akár embertömeg, akár néhány személy jelenlétében. Majd nyolc napra rá olykor fo-

PÁLFFY MÁRIA

Zarándokutak

Barátnőmet – akivel májusban a Lourdes–Fatima-i zarándoklaton ismerkedtem meg – az Eucharisztikus Kongresszuson, amikor a Bazilika sekrestye ajtájában várt Gyulai Endre püspök úrra, megszólította valaki, „hogyan volna-e kedve Rómába jönni?” Akkor még nem tudtuk, hogy a Miskolci Kántorképző igazgatója volt, Gomány Nóra. Mivel a kórustagok lebetegedtek, így volt szabad helyük, és kerestek útitársat. Telefonok sorozata után így sikerült még hár-

Vatikán kertjében a csodálatos Szűzanya

Róma Santa M. Maggiore B. mellett a kétoldalas kereszt

baj volt, hogy az idő rövidege miatt sietnünk kellett, mivel estére Róma mellett levő szállásunkra kellett érkezni, ahol a kedves apácák fogadtak.

Szombaton reggel korán indultunk vonattal Rómába, ahol a kórus énekelt az ünnepi magyar szentmisén, amelyet Erdő Péter bíboros, prímás a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjaival mutatott be a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelt Magyar Kápolna 25. évfordulója alkalmából. Mi, tiszteletbeli tagok is beöltöztünk, és igyekeztünk, hogy a több mint ezer magyarnak örömet szerezzünk a szép magyar énekekkel. Szombaton, sajnos, nem jutottunk le a Magyar Kápolnába, amikor csak a magyaroknak nyitották meg, úgy látszik, ennek így kellett történnie. (Hál' Istennek én 8 éve voltam ott, így emlékembe idéztem azt az élményt). Vasárnap délután felejthetetlen élményben volt részünk: a Szent Péter Bazilikában Vesperáson vehettünk részt.

Roland – a vezetőnk – meglepetésekkel örvendeztetett meg, és így kárpótolva voltunk, amiért nem juthattunk be a kápolnába vasárnap, mert akkor már csak a két sír volt a nagyközönség számára

látható. Azonban sikerült feljutnunk a kupolába, ahol ragyogó időben gyönyörködhattunk Róma látképében, a Szent Péter tér különleges látványával és alattunk a Vatikán kertjét csodálhattuk meg, ahová hétfőn szintén bejuthattunk. Ott tölthetünk egy kis időt, ahol II. János Pál pápa sokat imádkozott a gyönyörű Szűzanya lábainál. Itt is rögtönzött próbát tartottunk. Ez maga volt a csoda a paradicsomban.

Sajnos a három nap igen kevés idő volt a Vatikán megtekintéséhez, így csak épp hogy

A Szt. Péter Bazilika előtt

Szt. Péter tér a Bazilika kupolájából

Velence – Szt. Márk tér galambokkal

ízeltőt kaptunk belőle. Róma igazi világváros, amit nemcsak a buszból sikerült látnunk, hanem az állomá-

son és a forgalmas helyeken meg is tapasztalhattunk. Egyik este a Laterani Bazilikába egy Mozart hangverseny előtt érkezünk, ezért csak pár percig maradhatunk. A Trevi kutat is megcsodáltuk esti

Élményeim egy szép zarándoklatról

Egy szép, római zarándoklaton vettem részt, 2005. október 5-től 14-ig, de nevezhetném inkább csodának!

Szt. Péter tér naplementében

36 szent Kereszt

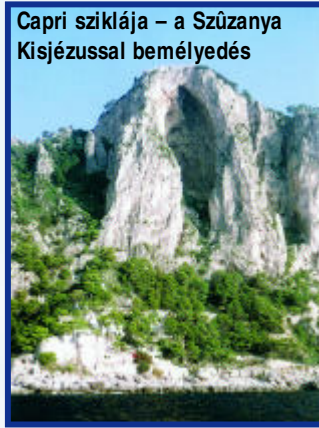
A kis csodákból

megvilágításban a maga forróságával, az esküvői párral és rokonságával. Itt a közelben Roland vendégül látott pizzával, és egy másik alkalommal Róma legfinomabb fagyaltosához vitt minket, ahol akkora töltsérral kaptunk, hogy alig bírtuk megenni az adagot.

Még egy csodálatos élményben volt részünk, amikor hétfőn este a Szent Ignác Egyetemi templomban egy gregorián énekkar évnitő szentmiséjén vehettünk részt. Mindnyájan ledöbbsztünk, amikor a zsúfolásig megtelt templomban felsorakozott az a sok csinos, magas, fiatalember, akiből sok-sok év után pap lesz. Így

Capri sziklája – a Szűzanya Kisjézussal bemélyedés

nemcsak a férfikórus, a szóló énekesnő fantasztikus hangjával, de a kézbe kapott teljes ének- és kottafüzetből mindenki énekelt és a légkör áhítata is lenyűgözőt. Ezeknek a lelki élményeknek a sorozata még folytatódott utunk során. Kedden reggel elindultunk Nápoly irányába. Feljutottunk a Vezúv csúcsára, és utána elmentünk Pompeibe, ahol a halott várost néztük meg. Ez tényleg egy fantasztikus hely, ahol i. sz. 79. évben a kitört Vezúv lávahamuja elborította a 25 ezer lakosú várost. Itt is a kisebbik színházban Nóra

Róma énekkar

kihaznáta az alkalmat és gregorián éneket énekelt a kórus. András pedig az Ave Mária után egy bordalt énekelt, amely nagyon tetszett az összegyűlt közönségnek.

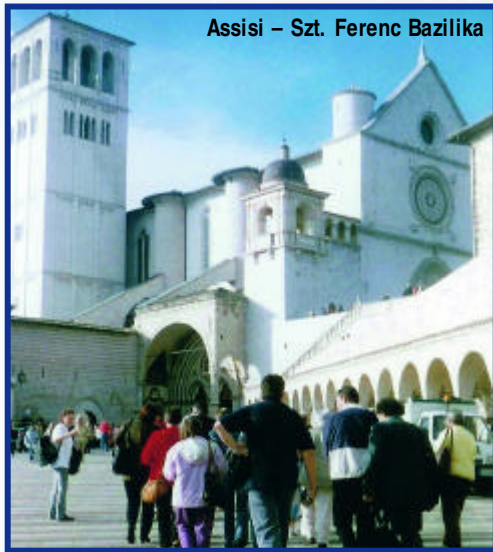
Egy éjszakát Sorrento gyönyörű fekvésű kempingjében töltöttünk, és reggeli után, a hegyi ösvényen mentünk le a kis kikötőhöz, ahonnan Capri szigetére mentünk. Ez volt ám csak az igazi csoda, mert, ha ezt kihagytuk volna, tényleg nem lett volna teljes a zarándokutunk. A Faraglioni sziklákat csodálhattuk meg a ragyogó napsütésben, és az egyik szikla alatt közelítettük meg a Marina Piccoli kikötőt, amelynek mediterrán klímája miatt fantasztikus a vize és a strandja. Kisbusszal mentünk fel Capri városába, ahol nemcsak a turisták forrása, de leginkább a táj gyönyörű növényzetével, fe-

vésével és gazdag déligyümölcsével fogott meg mindnyájunkat. Megcsodáltuk a Golgota virágot, a több mázsa termést tartó kivi-lugast, a banánfát és a sziget terményeivel díszített kertet. Végigmentünk a sziget csücskéig, ahol Tibérius császár Jupiter villáját néztük meg. Alig értünk vissza a kikötőbe, ahonnan 14 órákkal indult vissza a hajónk. A szigetet megkerülve megálltunk, és akik akartak, bementek a híres kék barlangba – átszálltak a kis csónakokba –, de kívülről is láthattunk egy smaragd barlangot, illetve öbölt. Körbe a sziget sziklái meredeken emelkednek, ahol különböző alakzatú sziklákat láthatunk. (pl. cseppkő és Szűz Mária a Kisjézussal barlang bemélyedés).

Sajnos, az idő és a pénz szűkössége miatt ki kellett hagyni Szent Rita és Páter Pío sírját, ezért még egy éjszakára első helyünkön, Róma mellett szálltunk meg. Még egy röpké napot töltöttünk Rómában, amikor megnéztük a Santa Maria Maggiore Bazilikát. Érdemes volt várni egy órát, mert kinyitották a Szent Kereszt Bazilikát, ahol valóban megérintett a csoda, mert itt láthattuk Krisztus keresztlétét és azokat a kínzóeszközöket, amelyeket Szent Ilona hozott el a Golgotáról (Tövis, Lándzsa hegye, Szegek). Itt láttuk a Torinói lepel másolatát is, Ásatások során találták meg a három keresztest, de csak úgy tudták meg, hogy melyik volt Krisztusé, hogy egy munkás beteg lett, és az egyikhez hozzá-

SZILVÁSINÉ MARIKA

Assisi – Szt. Ferenc Bazilika

Capri jellegzetes főtere

lesz a nagy csoda!

Megrendelés és előfizetés

Legújabb és régebbi számaink megvásárolhatók postai utánvétellel a kiadótól!

A lapok ára: 345.- Forint + postaköltség

						
2003/1	2003/2	2003/3	2004/1	2004/2	2004/3	2004/4
						
2004/5	2005/1	2005/2	2005/3	2005/4	2005/5	

A szelvényt a következő címre kérjük feladni:
Veritas Invest Rt. 1142. Budapest, Erzsébet királyné útja 86.
Telefonon is megrendelheti új és régebbi számainkat vagy előfizethet az alábbi számon: 383-0983, fax: 383-0984 de.: 8-tól fél 5-ig) Interneten is fogadjunk megrendeléseket.
Email: szentkereszt@veritas.hu
u www.szentkereszt.hu

Megrendelőlap a Kiadó részére

Kérem megküldeni a következő számokat: Pédányszám:
Név: Cím: (ir.szám).....
.....
Aláírás:.....
(Az összeget utánvétellel egyenlítem ki.)

Megrendelőlap postai úton

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1035 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2070 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:.....

Kézbesítési cím:.....

(csak akkor töltsse ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....
aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletága
1008. Budapest, Orczy tér 1.

Felhívás

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő gyermekeken – kíván segíteni, élelmiszer és gyógyszersegélyekkel a

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!

Támogassa adója 1 %-val
kiemelten közhasznú alapítványunkat!

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY

OTP Bank 11714006-20385251
Adószám: 18161980-1-42

Támogatónk, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

Mindenkor szép ajándék – Németh Andrea

fotóalbuma

GYURKOVICS TIBOR

FÉNYKÉPEK
művészet

NÉMETH ANDREA

Gyurkovics Tibor verseivel
illusztrálva

Kubik Anna színművésznő

Én már be vagyok/
zárván kérem ebbe a/
rácsos szerkezetbe/
rózsalugasba/
szomorú-szép/ elmúl-
hatatlan szerelemben/
az élet vélem mint a/
tánc különös táncot/
járogat annyira
szeretnek hogy én magam sem értem/ titkomat.

A könyv megvásárolható délután 2–7-ig a:
Magyar Fotográfusok Háza - Mai Manó Ház
1065 Budapest-Terézváros, Nagymező utca 20.
Telefon: 473-2666
Fax: 473-2662
E-mail: maimano@maimano.hu

Tóth Antal TÓNIO karikatúrista

Vagány vagyok vagánynak
kelle lennem
csoda, hogy a nők is
szeretnek engem,
hát még a portréim kiket
rondává szépíték!

Tordai Teri színművésznő

Tudnátok mennyire/
lenélek titeket
kis rusnya nők örökké/ moz-
golódók
csak otthon szunnyadón/
pucolóátok a borsót
még légy-papírra sem vennétek titeket
pedig én mindenkit szeretek ha lehet.

Bér Rudolf festőművész

Achilles pajzsaként/
szorítom önmagamhoz
a halál ellenén amit a/
végtelen hoz
a palettámat és a/
festészetemet
s azt a néhány személyt
akiket szeretek.

Szabó Sándor színművész

Ó a kegyetlen isten
hogy fölmagasztalt/
engem
hogy régi éveimben
is világszépe lettem
ma már tudom belülről
kell megérni a szépre
ahogy az örök fő nő
évről-évre az égére.

Csavlek Etelka operaénekes keramikumművész

Két élő szemafort/
szorítok kebelemre
szeress vagy ne szeress/
de néz jól a szemembe
álljon meg a menet vidd/
hírül embereknek
csinálják csodafát vagy/
imát énekeljek
azoknak akiket szeretek és szeretnek

Károlyi Ernő festőművész

Csak turkálók az időtálló
kukában mint az utonálló
aki az Időt fosztja ki
ezüst haja a filmre/ lebben
és a finom szájszegletben
mosolyomat is hallani.

**Két út – két szokatlan, megrázóan
szép dokumentumfilm, amiért érde-
mes az otthoni karosszéket a mozié-
vel felcserélni!**

Pingvinek vándorlása

Bizonyára már mindenki hallott róla, de aki még nem látta, el ne mulassza! Ez a csodák filmje. Az Antarktisz jégtájjainak gyönyörű felvételei, az elszántság, a kitarítás, az életosztón csodája, az összetartás, a hűség, az önfeláldozás csodája, szülő és gyermek kapcsolatának csodája – és végül, de nem utolsó sorban, annak a csodája, hogy 13 havi munkával, néha a mínusz 60 fokot is elérő hidegben egy ilyen film égen, földön, föld alatt és víz alatt megszülethetett.

Amikor a klíma megváltozott s a többi állat élhetőbb éghajlat alá költözött, a császárpingvinek maradtak és alkalmazkodtak. Évente egyszer indulnak a 20 napos útra, hogy a jég birodalmának egy biztonságos területén udvarlás, párválasztás után rakott egyetlen tojást két hónapig bundájukban őrizve, utódlásukat biztosítsák. Ez alatt az idő alatt, amíg a tojásra az apa vigyáz (ő, az az életveszélyes pillanat, amikor anyjuk átadja, mert a tojás csak másodperceig bírja a hideget, az aktus

nem ügyetlenkedhető el!), az anya visszavándorol a tengerhez, hogy onnan élelmet hozzon. Addig az apák, ezrével szorosan összebújva vészeli át a hideget, az éhezést. Hihetetlen, hogyan találják aztán a párok ismét egymásra, de megteszik! A már kikelt, ide-oda totyogó apróságok száza, ezrei között pedig pontosan tudják, melyik kié – és jaj annak, aki, ha saját fiókája eltévedt és megfagyott, vagy elragadta egy égből lecsapó ragadozó, bánatában a másét próbálja ellopni.

A pingvinek emberre emlékeztető külseje, mozgása, viselkedése következtében sorsuk számunkra még megindítóbb, szívbemarkolóbb. A három – férfi, nő,

gyermek – narrátor nevükben beszél és közvetíti az izgalmat, veszélyt, humort, örömet és csalódást, amiben részük van, amíg ismét el nem indulnak a visszaútra, most már a kamaszodó kicsikkel együtt. Megérkezve a tengerhez, boldogan ugrának be a jég alá, ahonnan majd négy év múlva előbújva, a mostani újszülöttek indulnak útnak a jövő biztosítására. Senki nem tanította meg őket erre, senki nem mondta nekik, hová menjenek, hogyan és miért? Tudják. A természet csodája? Isten csodája.

El Camino

Egészen más, de nem kisebb élmény. A csend, a magány, a filozofikus, vallásos hitbéli gondolatok filmje Tolvaly Ferenc 800 kilométeres gyalogos zarándokútja Szent Jakab sírjához, Santiago de Compostela-ba. Gyönyörű tájak, épületek felvételei, elmélyülő gondolatok megörökítése. A napi fizikai penzum meglepő módon nem egyre fárasztóbb, hanem ellenkezőleg, egyre kevésbé az, a végső csúcsig, a beteljesedésig. A klasszikus „gnóti szeauton”, ismerd meg tenmagad-hoz vezető út szépséges dokumentuma. (Könyv és DVD alakban is kapható.)

KOVÁCS MÁRIA

VERITAS-LAKÁSOK

kedvezményes kamatozású hitellel megvásárolhatók Zuglóban és a XIII. kerületben!

KÖZTISZTVISELŐKNEK ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL!

Aktuális ajánlatainkat keresse az Ingatlan Magazinban és az Interneten: www.veritas.hu

ELADÓ VERITAS-LAKÁSOK! XIII. Rokolya u. 22. szám alatt 24 lakásos liftes társasházban, 40 nm-től 78 nm-ig, 300 000–340 000 Ft/nm-es áron lakások leköthetők. Várható átadás: 2006.12.30.

XIII. Rokolya u. 22. madártávlatból

XIV. Szugló utca 93–95. szám alatt 32 lakásos liftes társasházban, 42 nm-től 90 nm-ig, 280 000–340 000 Ft/nm-es áron lakások eladók! Várható átadás: 2006.február

Veritas Trade Center

Irodaház eladó és bérelhető irodák!

XIV. Ilosvay Selymes utca 7-9. szám alatt 15 lakásos, liftes társasházban, 36 nm-től 67 nm-ig, 350 000 Ft/nm-es áron lakások leköthetők! Várható átadás: 2006.03.30.